

Småungar & medier 2012/13

**Fakta om små barns användning
och upplevelser av medier**

Innehåll

Förord	4
Inledning, bakgrund, metod och läsanvisning	5
Sammanfattning	6
Resultatredovisning	9
1. Är barnet en pojke eller flicka?	9
2. Hur mycket fyller du i år?	9
3. Har barnet syskon?	10
4. Har barnet tillgång till något av följande i hemmet?	10
5. Har barnet en mobiltelefon?	11
6. Vad brukar barnet använda mobiltelefonen till?	12
7. Hur ofta brukar barnet göra följande på fritiden/efter skolan?	14
8. Om du tänker på en vanlig dag, ungefär hur länge brukar barnet på sin fritid...?	16
9. Vilka filmer, tv-program eller tv-serier brukar barnet titta på?	17
10. Hur ofta brukar barnet göra följande på datorn?	19
11. Vilka sajter brukar barnet besöka på internet?	20
12. Vilka datorspel/tv-spel brukar barnet spela?	21
13. Ungefär hur ofta brukar du vara tillsammans med barnet när han/hon...?	23
14. Hur ofta pratar du och barnet om följande ämnen?	24
15. Brukar barnet ta del av nyheter...?	26
16. Hur upplever barnet nyheterna han/hon ser?	27
17. Finns det innehåll i tv, film, datorspel/tv-spel eller på internet som du tycker är skadligt för barn?	28
18. Om du svarat ja på ovanstående fråga, ange upp till fem medieinnehåll som du anser är skadliga för barn.	28
19. Finns det något innehåll i tv, film, datorspel/tv-spel eller på internet som du har märkt att ditt barn mår dåligt av att se?	29
20. Finns det något innehåll i tv, film, datorspel/tv-spel eller på internet som du inte vill att ditt barn ska komma i kontakt med?	32
21. Här följer några påståenden om tv och film.	33
22. Här följer några påståenden om datorspel/tv-spel.	34
23. Här följer några påståenden om internet.	35

24. Har du någon gång oroat dig för att barnet ska...?	36
25. Har det någon gång hänt att ditt barn har...?	38
26. Bryr du dig om åldersmärkningen på datorspel/tv-spel?	39
27. Tycker du att åldersgränserna på olika medier bör vara bestämda i lag eller endast vara rekommendationer till användarna?	39
28. Hur vill du få information om åldersgränser på biograffilmer?	40
29. Hur vill du få information om åldersgränser på dvd-filmer?	41
30. Hur vill du få information om åldersgränser på datorspel/tv-spel?	42
31. Vad är din uppfattning om reklam som vänder sig till barn?	43
32. Hur tycker du att samhällets skydd av barn och unga fungerar när de använder följande medieformer?	44
33. När det gäller skydd av barn och unga när de använder medier, hur stort ansvar anser du att nedanstående aktörer ska ha?	45
34. Får du den information och vägledning som du behöver när det gäller barns och ungas medieanvändning?	46
35. Om du saknar information och vägledning när det barns ungas medieanvändning, ge exempel på vad du saknar.	47
36. Tycker du att barnet ägnar för mycket tid, lagom med tid eller för lite tid åt...?	48

Förord

Nya medier – är de verkligen så nya? Nej, verkligen inte. ARPANET, som kom att utvecklas till internet sjösattes 1969, för mer än 40 år sedan. Det kommersiella internet fick sitt genombrott för allmänheten under 90-talets början, för två decennier sedan. Den första framgångsrika tv-spelskonsollen, Pong, kom 1975. 2014 fyller de sociala mediernas obestridde kung Facebook 10 år.

Det vi kallar nya medier är för många idag helt integrerade delar av vardagslivet. Särskilt gäller det barn och unga som växt upp med dem och som tar dem mer eller mindre för givna. Att vara online håller på att bli ett normaltillstånd och brist på mobiltäckning eller wifi är snarast ett irriterande undantag.

Allt fler barn och unga tillbringar också allt mer tid med olika onlineaktiviteter och – framför allt – användarna blir allt yngre. Den genomsnittliga debutåldern för internetanvändning, d.v.s. den ålder då mer än 50 % av barnen använder internet – var 2005 nio år. Idag är den tre år. Så sent som 2010 använde bara 12 % av 15-åringarna mobilen för att koppla upp sig mot internet. Nu gör 94 % det. Dagens åttaåringar mobilsurfar i samma utsträckning som 15-åringarna 2010.

Vad gör barn och unga egentligen på nätet och hur ofta och länge gör de det? Vad händer när nio av tio ungdomar har internet i fickan och kan vara uppkopplade dygnet runt? Vad upplever barn och unga som obehagligt online, på film eller på tv? Vad oroar sig föräldrar för angående barns medieanvändning och hur vanligt är det att saker man bekymrar sig över verkligen inträffar? Dessa frågor besvaras åtminstone delvis i denna rapport.

Småungar & medier genomförs nu för andra gången sedan 2010. Rapporten är resultatet av en enkätundersökning som kartlägger medievanor hos barn mellan 0 och 18 år och attityder om medier. Resultatet publiceras i två rapporter: Småungar & medier om barn 0–8 år och Ungar & medier om barn och unga 9–18 år. Syftet är att tillhandahålla en kunskapsbank och faktakälla som är lättillgänglig för föräldrar, lärare och andra som arbetar med eller intresserar sig för barn och unga och deras medievardag. Båda rapporterna finns tillgängliga för nedladdning på www.statensmedierad.se/ungarochmedier.

Ewa Thorslund
Direktör för Statens medieråd

Statens medieråd är en myndighet som har i uppdrag att verka för att stärka barn och unga som medvetna medieanvändare och skydda dem från skadlig mediepåverkan. Myndigheten ska också följa medieutvecklingen när det gäller barn och unga samt sprida information och ge vägledning om barns och ungas mediesituation.

Inledning, bakgrund, metod och läsanvisning

Rapporten Småungar & medier är en redovisning av resultatet från undersökningen av medievanorna bland barn 0–8 år. Här ingår också frågor om vårdnadshavarnas attityder kring barnens medieanvändning, skyddsaspekter när det gäller medieinnehåll och åsikter om skadlig mediepåverkan. Den del av Ungar & medier som redovisas här har genomförts med frågor till vårdnadshavare, det är alltså inte barnen själva som svarat på frågorna. Genomgående redovisas resultatet fördelat på tre åldersgrupper, vilka i löpande text endast omnämns med siffror: 0–1 (år), 2–4 (år) samt 5–8 (år). Småungar & medier genomfördes också 2010 av kommittén Medierådet som upphörde 31/12 2010 då myndigheten Statens medieråd bildades. Denna omfattade inte barn yngre än 2 år, varför resultaten från gruppen 0–1 år inte kan jämföras med den tidigare undersökningens resultat. Medielandskapet förändras snabbt, varför nya frågeställningar tillkommer medan andra förlorar sin relevans. 2012/13 års enkäter har också utformats i samarbete med Medietilsynet och Centralen för mediefostran och bildprogram, de norska och finska motsvarigheterna till Statens medieråd, i syfte att göra en gemensam nordisk rapport med jämförbara data. Detta har inneburit att vissa frågor omformulerats och svarsalternativ har ändrats, vilket gör att direkta jämförelser med resultaten från undersökningen 2010 inte alltid kan göras. I de fall det finns jämförbara resultat mellan de båda studierna redovisas dessa i löptext och tabeller. Parallellt med denna rapport publiceras också Ungar & medier 2012/13, där medievanor och attityder kring medier hos barn och unga 9–18 år undersökts.

Underlaget för denna rapport består av två olika postala enkäter som sändes ut till 1 000 föräldrar till barn 0–4 år och 1 000 föräldrar till barn 5–8 år. Statistiska centralbyrån genomförde datainsamlingen. Urvalet av respondenterna är ett obundet slumpmässigt urval. Datainsamlingen pågick mellan 26 oktober 2012 och 16 januari 2013. Svarsfrekvensen är 42,3 % för föräldrar till 0–4 år och 43,7 % för föräldrar till 5–8 år. Detta är förhållandevis lågt jämfört med tidigare Småungar & medier-undersökningar. Sjunkande svarsfrekvenser är inget unikt för Småungar & medier, eller ens för medievaneundersökningar, utan något som iakttagits under lång tid vid olika typer av enkätundersökningar med slumpvisa urval, både i Sverige och internationellt. Orsakerna till detta är inte helt klarlagda, men ett rimligt antagande är att ett generellt ökande antal undersökningar – såväl akademiska som marknadsundersökningar – lett till en obenägenhet att svara på enkäter hos allt fler. Framtiden får utvisa om det är möjligt att fortsätta med enkätundersökningar med obundna slumpmässiga urval eller om man får använda sig av alternativa metoder för datainsamling.

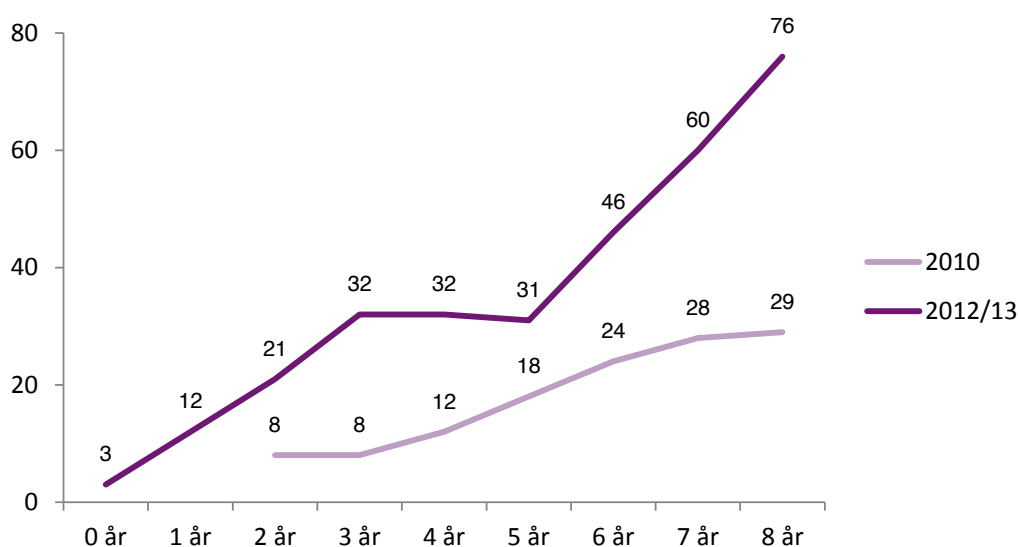
Mer detaljerad information om datainsamling och -bearbetning finns i bilaga 1.

Sammanfattning

I detta avsnitt sammanfattas de resultat där skillnaderna är störst mellan olika grupper eller där det skett en påtaglig utveckling jämfört med Småungar & medier 2010. Generellt ökar medieanvändningen och den går också allt längre ner i åldrarna. Skillnaderna mellan pojkars och flickors medieanvändning är obefintlig bland de yngsta, men blir större med stigande ålder. Det är dock stora skillnader mellan olika former av medier. Avseende vilka datorspel och tv-spel pojkar och flickor föredrar det går att urskilja vissa könsskillnader redan i 2–4-årsåldern och omfattande skillnader bland 5–8. När det gäller vilka tv-program man föredrar är skillnaderna närmast obefintliga i denna rapport (de blir dock omfattande när barnen blir äldre, se vidare Ungar & medier 2012/13).

Internetanvändningen ökar generellt och startar också i allt yngre ålder jämfört med 2010.

Använder internet några gånger i veckan eller oftare, 0–8 år. 2010 och 2012/13 (%)

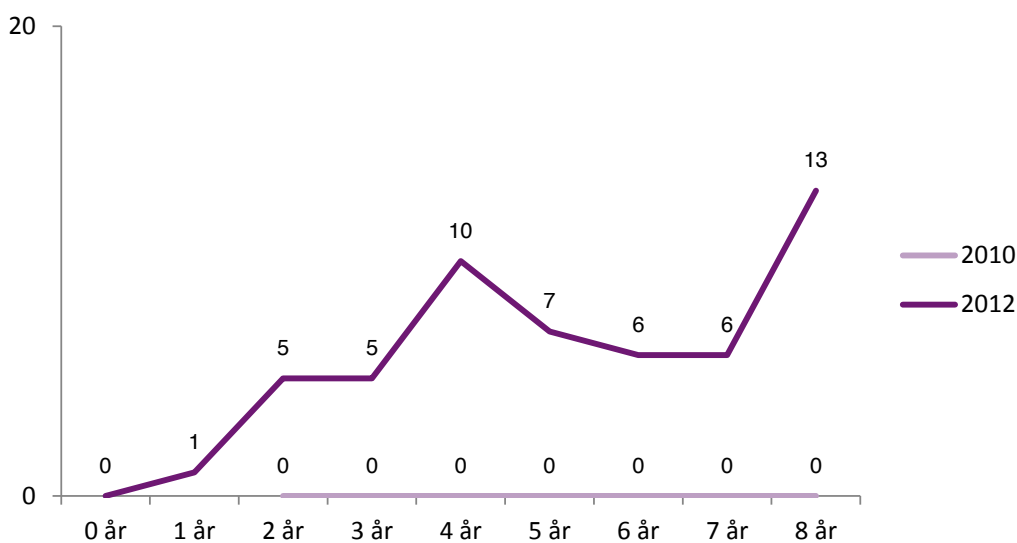

Diagrammet ovan visar internetanvändning några gånger i veckan eller oftare. Om man ser till att över huvud taget använda internet, oavsett hur ofta, visar det sig att en majoritet av 3-åringarna (55 %) och hela 87 % av 6-åringarna gjort detta i insamlingen 2012/13. Den *dagliga* internetanvändningen har tredubblats både bland 2–4 (från 3 % till 9 %) och bland 5–8 (från 6 % till 17 %). Ser man till hur

många som använder internet *några gånger i veckan eller oftare* är andelarna betydligt större.

Genombrottet för s.k. smarta mobiler har inneburit stora förändringar när det gäller mobil internetanvändning. Det syns också tydligt bland de små barn som denna undersökning gäller. Generellt har innehavet av mobiler inte ökat sedan 2010. Avseende internetanvändning via mobilen är läget ett annat.

Användning av internet på mobiltelefonen 2012/13, 0–8 år (%)

2010 använde inga barn i undersökningen internet i mobilen. Även om de allra yngsta barnen fortfarande sällan kopplar upp sig via mobilen, har det skett en drastisk förändring.

Andelarna som *inte* använder mobiltelefon bland 2–4 har sjunkit från 78 % (2010) till 62 % och bland 5–8 från 66 % (2010) till 58 %. Andelen barn med *egna* mobiltelefoner har inte förändrats nämnvärt över tid i någon av åldersgrupperna. Samtidigt använder betydligt fler barn mobiler, främst i underhållningssyfte: ökningen av andelen barn som fotograferar, filmar, spelar eller ser på film i mobilen rör sig om fördubblingar till fyrdubblingar mellan 2010 och 2012/13. Man får anta att det i hög utsträckning handlar att barnen leker med föräldrars eller storasyskons mobiler.

Barn börjar se på tv tidigt och det är den vanligaste medieaktiviteten bland barn från 2 till 8 års ålder. Bland barn under 2 år är bokläsning, eller snarare föräldrars högläsning av böcker, vanligare. Tv-tittandet kan sägas vara den mediala fond som

ligger som bakgrund till all annan medieanvändning i dessa åldrar, ju äldre man blir, desto mer tid kommer man att lägga på andra medier. Tv-tittandet ligger dock på relativt konstanta nivåer tills barnen når tonåren då tv-tittandet minskar något och internet istället är den populäraste medieaktiviteten.

Datorspel och tv-spel är det område där skillnader mellan könen uppträder tidigast och också blir mest påtagliga. Redan bland barn 2–4 börjar pojkars och flickors val av spel skilja sig åt och bland 5–8 har de endast ett spel gemensamt på respektive fem-i-topp-lista över de populäraste spelen. Hos de allra yngsta är könsskillnaderna marginella när det gäller frekvens och omfattning för spelandet, men redan bland 5–8 spelar 39 % bland pojkar minst en timme/dag jämfört med 13 % bland flickor. Dessa könsskillnader ökar ju äldre barnen blir för att kulminera i åldersintervallet 13–16.

Användningen av sociala medier börjar i allt tidigare ålder: 10 % av 5–8 använder sådana (4 % 2010, de yngre tillfrågades inte). När föräldrarna tillfrågades om vilka tre webbplatser som barnen oftast besöker, anges dock mycket få renodlade sociala tjänster. Strängt taget är det bara YouTube som anges mer än enstaka gånger. Uppgifter saknas dock om i vilken utsträckning YouTubes sociala funktioner används eller om man bara besöker sajten för att se filmklipp.

Jämfört med 2010 syns en generell tendens att andelen vårdnadshavare som uppger att de "ofta" är med när barnet använder olika medier har ökat för både 2–4 och 5–8, gällande att se på film och tv-program, använda internet och mobiltelefonanvändning. Samtidigt som engagemanget i barnens medieanvändning tycks ha ökat avseende att vara tillsammans med dem, har det minskat när det gäller att prata med barnen om deras medieanvändning. Jämfört med 2010 har andelen vårdnadshavare som svarat att de "ofta" pratar med barnen om deras medieanvändning sjunkit för datorspel/tv-spel, internet och vad de ser för filmer och tv-program. Möjligt kan detta ha sin grund i att den ökade gemensamma medieanvändningen medför att det upplevs som onödigt att vidare prata om medierna.

Föräldrar oroar sig mer för att barn 5–8 ska råka illa ut på internet i årets undersökning, jämfört med 2010. Det man mest oroar sig för är att de ska komma i kontakt med porr (44 % 2012/13 jämfört med 27 % 2010) följt av att barnen ska kontaktas av vuxna som söker sexuella kontakter (28 % 2012/13, 20 % 2010). Det är dock mycket få av barnen som uppges ha råkat ut för något. Endast 3 % av 5–8 uppges av föräldrarna ha kommit i kontakt med porr, och ingen har kontaktats av vuxna i sexuella syften. Tvärtom har andelen barn som inte råkat ut för något alls ökat från 91 % 2010 till 94 % 2012/13. 1 % av barnen 5–8 uppges ha utsatts för nätmobbning.

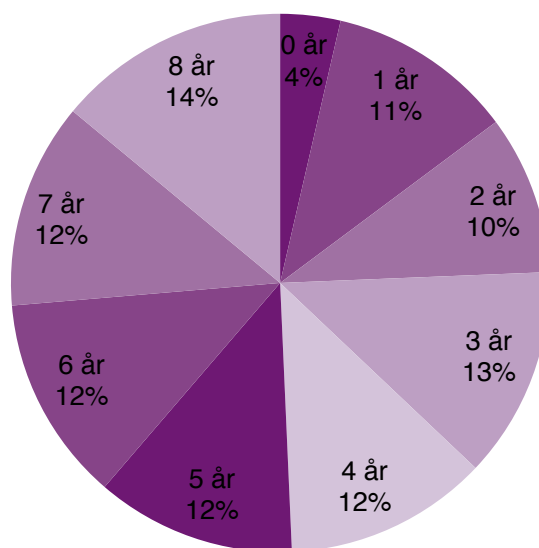
Resultatredovisning

1. Är barnet en pojke eller flicka?

	POJKAR	FLICKOR
0-1	52 %	48 %
2-4	54 %	46 %
5-8	53 %	47 %

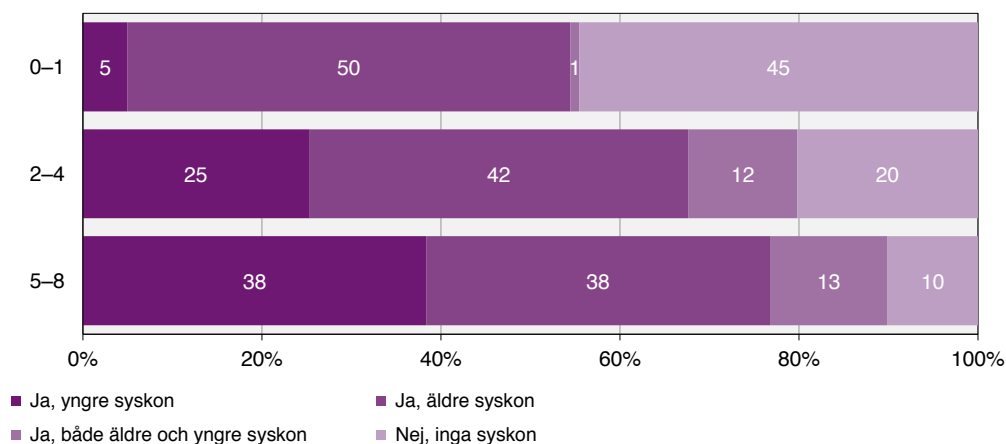
Könsfördelningen är i det närmaste jämn i alla de tre åldersgrupperna.

2. Hur mycket fyller barnet i år?

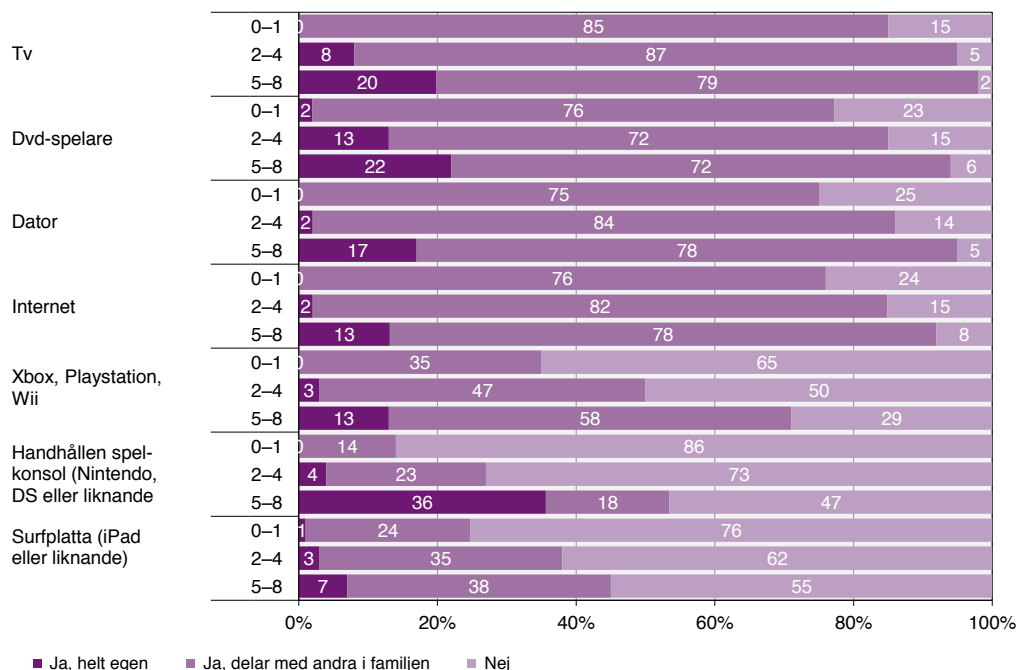
Med undantag för den relativt låga andelen 0-åringar är även åldersfördelningen jämn.

3. Har barnet syskon?

Förekomst av äldre syskon har betydelse för medieanvändningen. De introducerar de yngre till medier och medieanvändning är också en umgängesform mellan syskon. I föreliggande rapport har denna variabel dock inte använts i analyserna.

4. Har barnet tillgång till något av följande i hemmet?

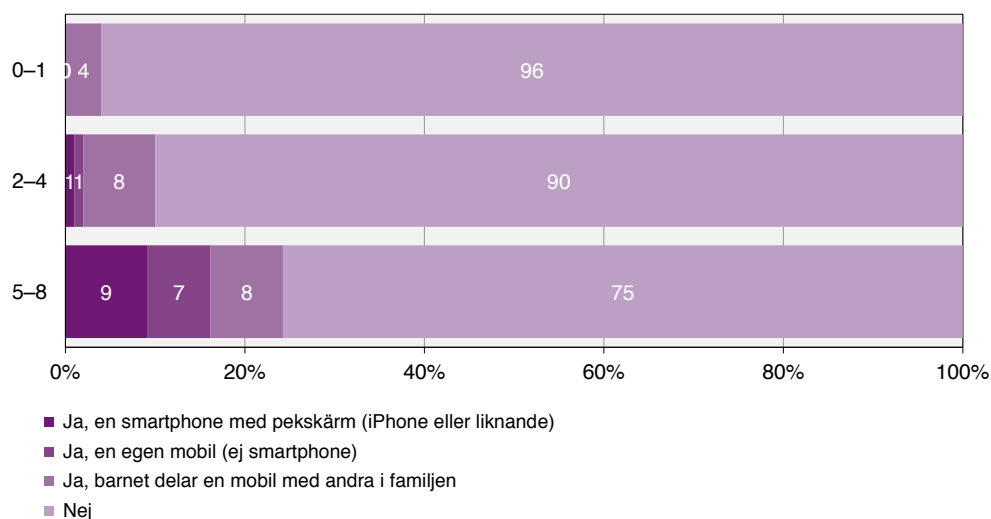

Diagrammet visar att det egna innehavet av medieteknologi stiger märkbart från 5 års ålder. Samtidigt pekar andelarna som delar med andra i familjen på att medie-

användningen startar tidigare, vilket gäller generellt oavsett mediebearare. De mediebearare som är minst vanliga är stationära spelkonsoler och surfplattor. De handhållna spelkonsolerna utgör den högsta andelen eget innehav bland 5–8, 36 %.

Jämfört med 2010 syns inga markanta skillnader när det gäller de frågor som kan jämföras. Sannolikt har dock tillgången till surfplattor (fråga om dessa saknas 2010) ökat markant eftersom sådana inte hade nått den breda marknaden 2010. De enda mätbara skillnaderna mellan pojkar och flickor i dessa åldersgrupper gäller spelkonsoler där innehavet bland pojkar 5–8 är högre än bland flickor. Detta gäller såväl stationära (pojkar 18 %; flickor 6 %) som handhållna konsoler (pojkar 42 %; flickor 29 %).

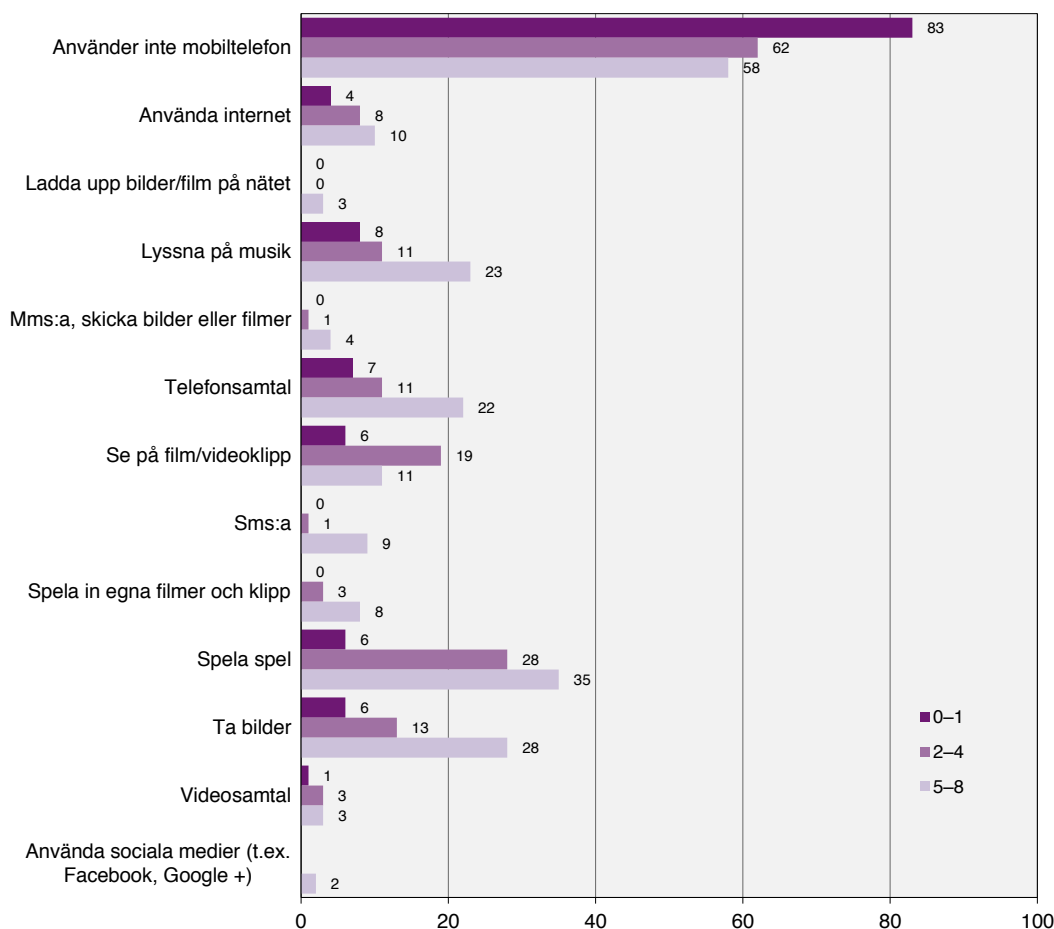
5. Har barnet en mobiltelefon?

Diagrammet visar att det är ovanligt att barn under 5 år har en mobiltelefon, 4 % av 0–1 delar mobil med andra i familjen, vilket här kan tolkas som att de ibland får leka med mobilen i vårdnadshavarens sällskap, motsvarande andel för 2–4 är 8 %. Liksom för de äldre åldersgrupperna är det mer vanligt med en s.k. smart mobil än med andra typer av mobiltelefoner, 9 % av 5–8 har en egen smart mobil med pekskärm. Det finns inga påtagliga skillnader mellan pojkar och flickor avseende tillgången till mobiltelefoner.

Jämfört med 2010 går det inte att urskilja någon förändring av innehavet av en egen mobiltelefon i någon ålder med undantag för 8-åringarna där 32 % hade en egen mobil 2010 jämfört med 40 % 2012/13. Medan det är vanligare att yngre barn har traditionella mobiler är det från 8 års ålder vanligare att man har en smart mobil (24 %) än en traditionell mobiltelefon (16 %).

6. Vad brukar barnet använda mobiltelefonen till?

Diagrammet ovan visar att telefonen i hög utsträckning används i underhållnings-syfte, för att lyssna på musik, spela spel, titta på videoklipp och ta bilder. Sms är ovanligt innan 5 års ålder, vilket är naturligt eftersom som det kräver skrivkun-nighet. Med tanke på resultatet i den föregående frågan om innehav är det rimligt att anta att de barn som är yngre än 5 år, men som ändå uppgavs dela mobiltele- fon med familjen, i första hand använder den till att leka med. Svartalternativen "Blogga", "Ta del av nyheter", "Köpa saker", "Vet ej" samt "Inget av svaren ovan" angavs alla av mindre än en procent av de tillfrågade och redovisas därför inte i tabellen ovan.

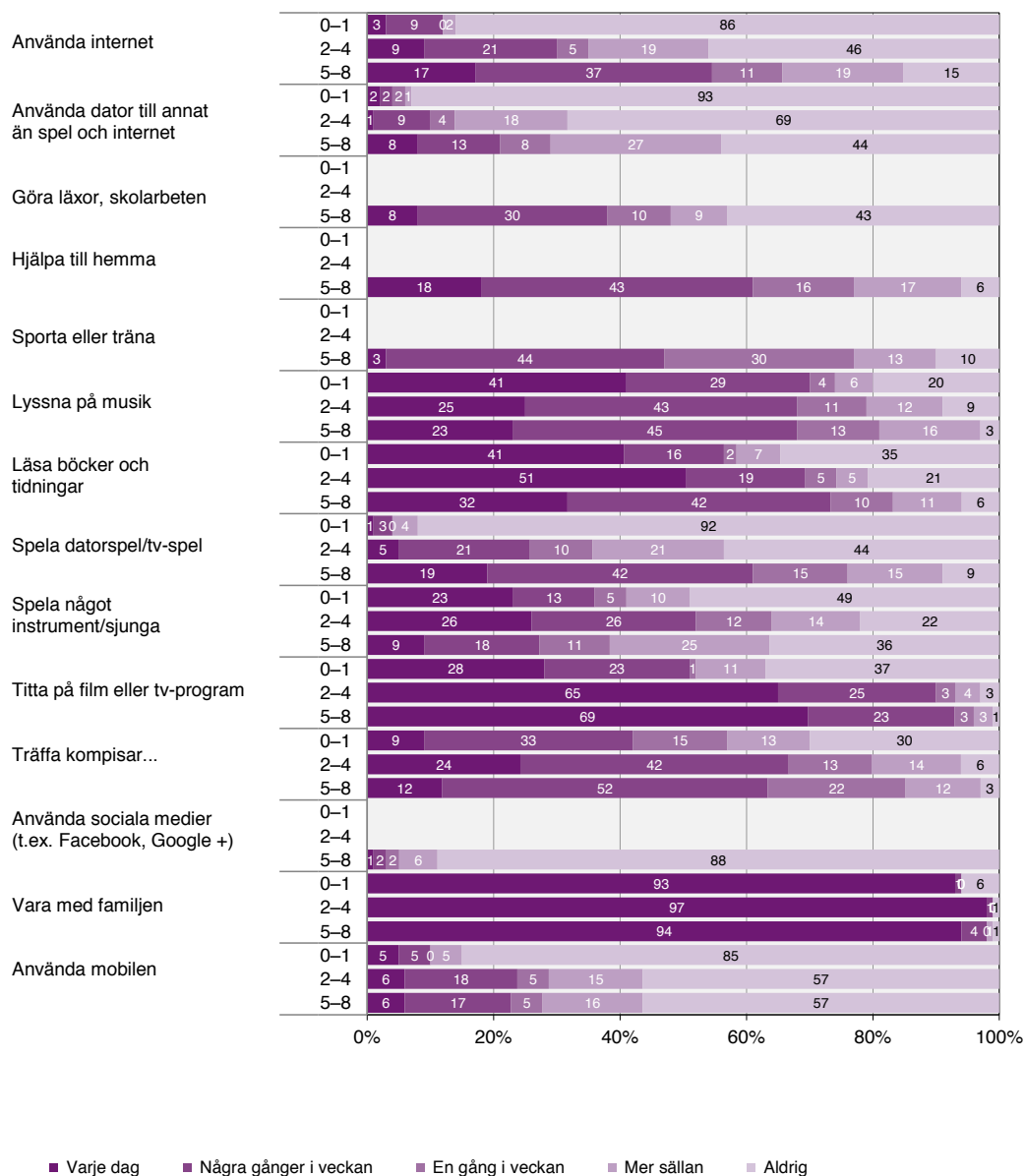
Återigen är könsskillnaderna bland de yngre åldersgrupperna obefintliga, men bland 5–8 kan man notera att flickor oftare lyssnar på musik, sms:ar och tar egna bilder än vad pojkar gör.

Jämfört med 2010 syns flera kraftiga förändringar. Till att börja med har andelarna som *inte* använder mobiltelefon bland 2–4 sjunkit från 78 % (2010) till 62 % och bland 5–8 från 66 % (2010) till 58 %. De övriga noterbara förändringarna handlar alla om ökning av användningen, vilket framgår av tabellen nedan – observera att inte alla svarsalternativ fanns i undersökningen 2010.

6b. Användningsområden för mobiltelefon, 2010 och 2012/13 (%)

ANVÄNDER MOBIL TILL ATT ...	2–4		5–8	
	2010	2012/13	2010	2012/13
Lyssna på musik	4 %	11 %	11 %	23 %
Spela spel	6 %	28 %	14 %	35 %
Spela in egna filmer och klipp	1 %	3 %	3 %	8 %
Ta bilder	7 %	13 %	14 %	28 %

7. Hur ofta brukar barnet göra följande på fritiden/efter skolan?

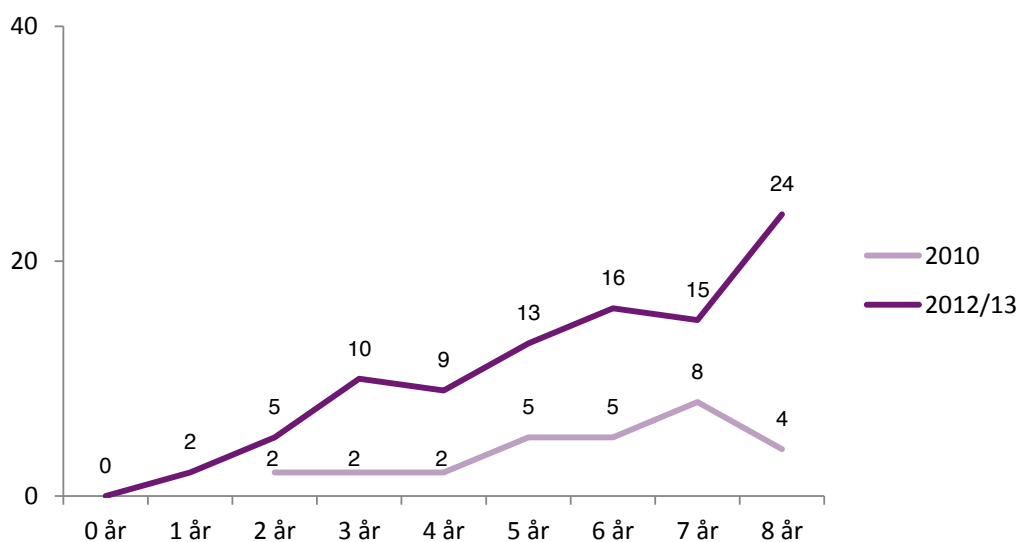
Diagrammet visar att det som barnen i högst utsträckning gör dagligen är att vara med familjen, det gäller även 5–8. Vad det gäller medieanvändning dominerar att se på filmer eller tv-program, den medievana som grundläggs allra tidigast. Det dagliga tittandet bland 2–4 är jämförbart med 9–12 och faktiskt vanligare än bland dem som är äldre än 12 år (se vidare Ungar & medier 2012/13). De yngre ser dock betydligt kortare tid per dag än äldre. Avseende mobilanvändningen visar det sig att 0–1 uppges använda mobilen dagligen (5 %) i lika hög utsträckning

som 2–4 och 5–8 (6 %). Detta ska sannolikt tolkas som att de minsta leker med mobiltelefonen i sällskap med vårdnadshavaren snarare än använda den på egen hand. Samtliga medieområden ökar med stigande ålder, utom bokläsning som kulminerar i gruppen 2–4. Det dagliga bokläsandet fortsätter sedan att minska, ju äldre man blir (se vidare Ungar & medier 2012/13).

Könsskillnaderna inskränker sig till att pojkar 5–8 oftare spelar datorspel/tv-spel och något oftare använder internet medan flickor både 2–4 och 5–8 oftare spelar musikinstrument eller sjunger.

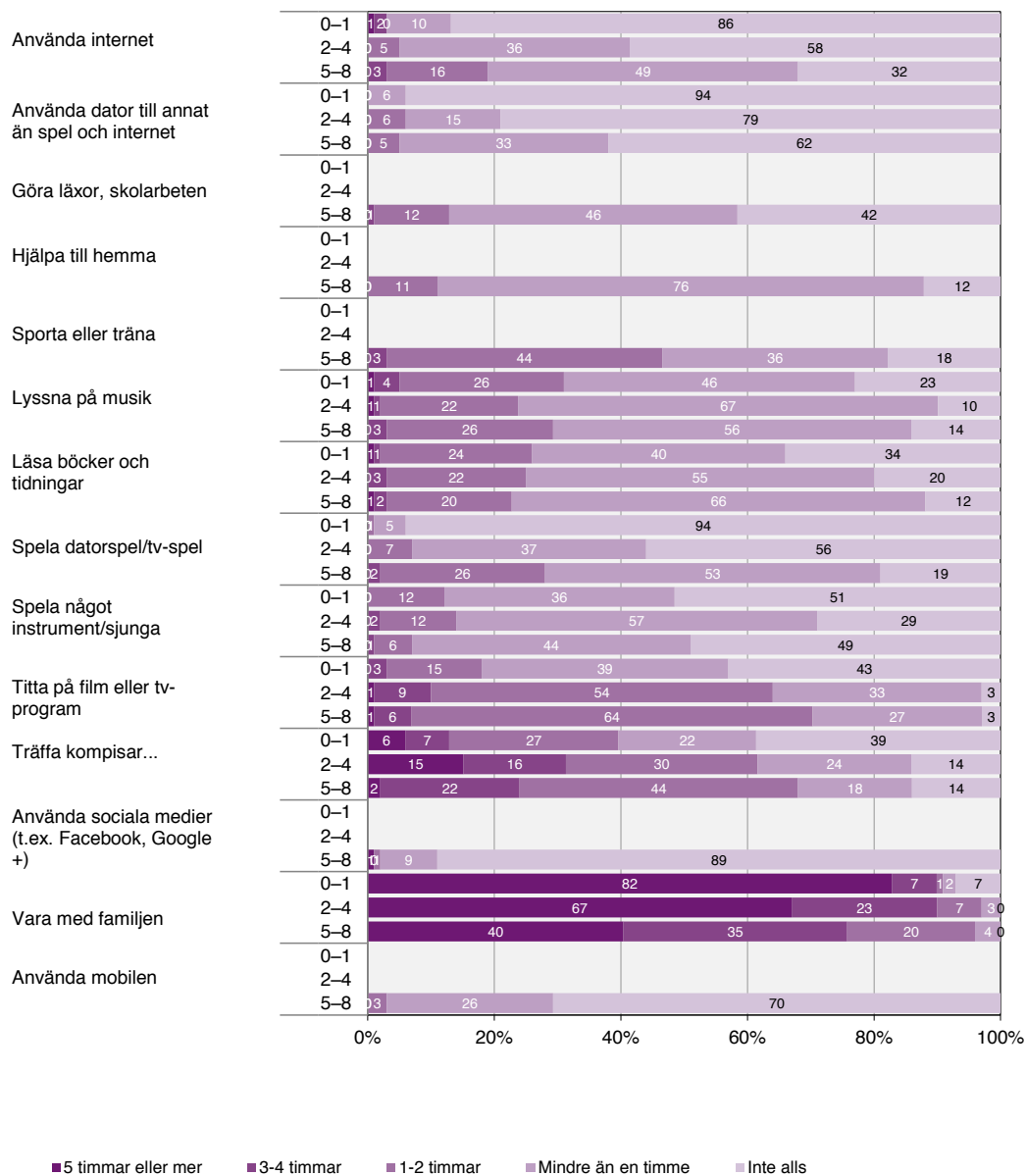
Jämfört med 2010 är det framför allt internetanvändningen som ökat.

7b. Använder internet dagligen, 2010–2012/13 (%)

Den dagliga internetanvändningen har ökat tydligt oavsett ålder. Notervärt är att dagens 3-åringar använder nätet i ungefärligen samma utsträckning som 7–8-åringarna gjorde 2010.

8. Om du tänker på en vanlig dag, ungefär hur länge brukar barnet på sin fritid ...?

Diagrammet visar att det bland 5–8 finns barn som faller inom ramen för undersökningens definition av högkonsumenter, dvs. de som använder en specifik medieform tre timmar eller mer en vanlig dag. I detta fall gäller det internet (3 %), datorspel/tv-spel (2 %) och film/tv (7 %). När det gäller film/tv finns det även högkonsumenter bland 2–4 (10 %) och bland 0–1 (3 %).

Könsskillnaderna inskränker sig till att flickor 2–4 lägger något mer tid än vad pojkar gör på att spela instrument eller sjunga. Detsamma gäller 5–8, medan pojkar i detta åldersintervall lägger betydligt mer tid på datorspel: 39 % pojkar spelar minst en timme/dag jämfört med 13 % bland flickor.

Jämfört med 2010 märks framförallt att andelen 5–8 som använder internet minst 1 timme per dag har ökat från 14 % till 18 %.

**9. Vilka filmer, tv-program eller tv-serier brukar barnet titta på?
Skriv högst tre stycken.**

52 % av de allra yngsta tittar på film/tv. Endast dessa ingår i tabellen nedan.

0–1, SAMTLIGA
Bolibompa (35 %)
Teletubbies (14 %)
Barnkanalen/samtliga "Disney" (8 %)

Det finns inga skillnader mellan pojkar och flickor när det gäller vad de ser. Samlingsbegreppet "samtliga Disney" avser de olika Disney-kanalerna på tv samt de respondenter som endast angett "Disney" i sina svar. Namngivna Disney-filmer och -program har ej inkluderats i denna kategori.

91 % av 2–4 tittar på film/tv. Endast dessa ingår i tabellen nedan.

2–4, SAMTLIGA	POJKAR	FLICKOR
Bolibompa (44 %)	Bolibompa (41 %)	Bolibompa (61 %)
Barnkanalen (26 %)	Barnkanalen (18 %)	Barnkanalen (20 %)
Samtliga "Disney" (16 %)	Cars (18 %)	Samtliga "Disney" (13 %)
Cars (10 %)	Samtliga "Disney" (13 %)	Pippi Långstrump (12 %)
Pippi Långstrump (9 %)	Pippi Långstrump (9 %)	"Astrid Lindgren-filmer"/ Bamse (9 %)

Det är lika vanligt att pojkar och flickor tittar på filmer och tv-program och den enda tydliga skillnaden avseende vad de ser är att pojkar i högre utsträckning ser *Cars*. Public servicekanalerna dominerar stort i denna åldersgrupp. Den ospecificerade kategorin "Astrid Lindgren-filmer" är populär och om man adderar samtliga titlar baserade på Lindgrens verk blir det den näst populäraste kategorin med 24 %.

96 % av 5–8 ser på film/tv. Endast dessa ingår i tabellen nedan.

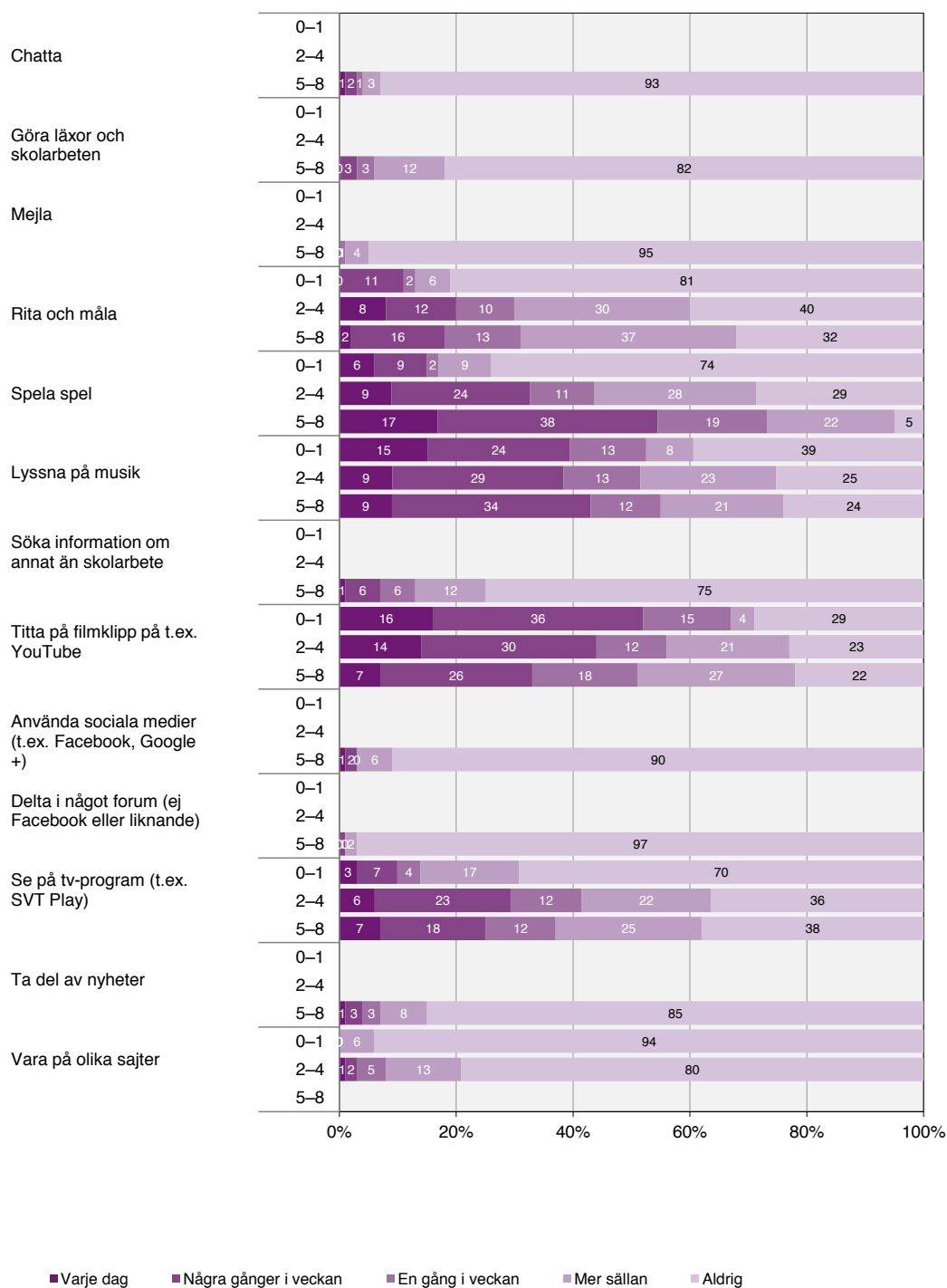
5–8, SAMTLIGA	POJKAR	FLICKOR
Bolibompa (45 %)	Bolibompa (37 %)	Bolibompa (54 %)
Barnkanalen (17 %)	Barnkanalen (15 %)	Barnkanalen (19 %)
Samtliga "Disney" (14 %)	Samtliga "Disney" (12 %)	Samtliga "Disney" (18 %)
"Barnkanaler" (7 %)	"Barnkanaler" (9 %)	X-Factor (7 %)
Barda (7 %)	Barda (9 %)	"Barnkanaler" (6 %)

Även i denna åldersgrupp är public servicedominansen stor – ungefär hälften av barnens vårdnadshavare nämner *Bolibompa* som ett av de tre program/filmer barnen oftast ser. Ingen annan titel når upp till 10 %. Föräldrarna har i stället angett vilka kanaler barnen ser. Den enda tydliga skillnaden mellan pojkar och flickor är att pojkar gärna ser SVT-sända rollspelsprogrammet *Barda* medan flickor i högre utsträckning föredrar TV4-sända talangjakten *X-factor*.

Även 2010 var *Bolibompa* överlägset populärast i samtliga åldersgrupper.

10. Hur ofta brukar barnet göra följande på datorn?

Föräldrarna har angett att 32 % av 0–1, 74 % av 2–4 samt 93 % av 5–8 använder dator. De är dessa som ingår i svaren nedan.

Några aktiviteter är så ovanliga att de uteslutits ur diagrammet ovan. Det gäller eget bloggande och läsning av andras bloggar (1 % av 5–8 gör detta, 0 % av de båda yngre grupperna) samt "Köpa/sälja saker och tjänster" (2 % av 5–8 gör detta, 0 % av de båda yngre grupperna). Diagrammet visar att de vanligaste aktiviteterna är att spela spel, lyssna på musik och titta på filmklipp. Svartsalternativet "Vara på olika sajter" gavs ej till föräldrar till 5–8. Denna grupps sajtbesök framgår istället av fråga 11. Det är också vanligt att se på tv-program på datorn. Flickor ritar och målar oftare än pojkar både i åldersgrupperna 2–4 och 5–8. Pojkar 5–8 använder oftare datorn till spel eller för att se på filmklipp på YouTube, medan flickor i samma åldersgrupp oftare ser på tv-program på datorn.

11. Vilka sajter brukar barnet besöka på internet? Skriv högst tre sajter.

12 % av 0–1 har besökt sajter. Med något enstaka undantag handlar det om att se på filmer på YouTube och SVT Play/Bolibompa.

48 % av 2–4 besöker sajter på internet, 52 % bland pojkar och 44 % bland flickor. Endast dessa ingår i tabellen nedan.

2–4, SAMTLIGA	POJKAR	FLICKOR
YouTube (63 %)	YouTube (61 %)	YouTube (67 %)
Bolibompa (24 %)	Bolibompa (28 %)	SVT play (23 %)
SVT Play (22 %)	SVT Play (32 %)	Bolibompa (18 %)
SVT (6 %)	Barnkanalen (9 %)	SVT (6 %)
Barnkanalen (6 %)	SVT (6 %)	Barnkanalen (3 %)

Ett rimligt antagande är att de fyra svarskategorierna *Bolibompa*, SVT Play, SVT och Barnkanalen egentligen avser samma beteende: att titta på barnprogram. Slår man samman dessa kategorier gör 59 % av 2–4 detta. Om man lägger samman alla sajter som tillhandahåller enklare spel för barn, besöker 14 % av 2–4 dessa, 20 % bland pojkar och 8 % bland flickor.

Totalt besöker 79 % av 5–8 olika sajter på internet, 82 % bland pojkar och 76 % bland flickor. Endast dessa ingår i tabellen på nästa sida.

5–8, SAMTLIGA	POJKAR	FLICKOR
YouTube (44 %)	YouTube (49 %)	Bolibompa (43 %)
Bolibompa (36 %)	Bolibompa (25 %)	YouTube (31 %)
SVT Play (17 %)	Spela.se (11 %)	SVT Play (22 %)
Spela.se (12 %)	SVT Play (10 %)	Moviestar Planet (12 %)
Spelo.se (9 %)	Spelo.se (9 %)	Spelo.se (11 %)

Om man lägger samman de olika SVT-sajterna visar det sig att 65 % av barnen i denna åldersgrupp besöker dessa. Om man på samma sätt adderar de olika de olika sajterna för spel direkt i webbläsaren, visar det sig att 46 % av barnen besöker sådana. Könsfördelningen är jämn avseende besök på spelsajter.

12. Vilka datorspel/tv-spel brukar barnet spela? Skriv högst tre spel.

Eftersom svarsalternativen på denna fråga var öppna går det inte alltid att sluta sig vilken titel som åsyftats när respondenterna nämnt spel som finns i en mängd olika versioner. I dessa fall har samtliga versioner slagits ihop till en kategori. Detta gäller kategorierna *Lego*, *Pettson och Findus*, *Toca Boca* och *Super Mario*, dock inte de namngivna Mario-titlar som är radikalt annorlunda jämfört med de "vanliga" Mario-spelen t.ex. *Mario Kart*.

Vad gäller 0–1 spelar endast 7 % spel. Inget av de namngivna spelen används av fler än 3 av barnen i undersökningen, varför en topplista över dessa saknar relevans.

43 % av 2–4 spelar spel, 48 % bland pojkar och 36 % bland flickor. Endast dessa ingår i tabellen på nästa sida.

2–4, SAMTLIGA	POJKAR	FLICKOR
Bolibompa/Toca Boca (15 %)	Bolibompa (18 %)	Toca Boca (20 %)
Super Mario (10 %)	Lego (13 %)	Bolibompa (10 %)
Lego (9 %)	Super Mario, Toca Boca (12 %)	Pettsson och Findus, Super Mario, Barbie (8 %) ¹
Kalle Kunskap (6 %)	Cars (9 %)	
Pettsson och Findus/Cars (6 %)	Mario Kart (7 %)	

Redan i denna åldersgrupp börjar det uppträda skillnader mellan pojkar och flickor i valet av spel: pojkar spelar de äventyrsinriktade Lego-spelen och *Cars* i betydligt högre utsträckning än vad flickor gör, medan flickor oftare spelar spelserierna *Toca Boca* och *Barbie*. Jämfört med preferenser avseende film/tv och internetsajter är det på datorspelsområdet som skillnaderna mellan pojkar och flickor uppträder allra tidigast.

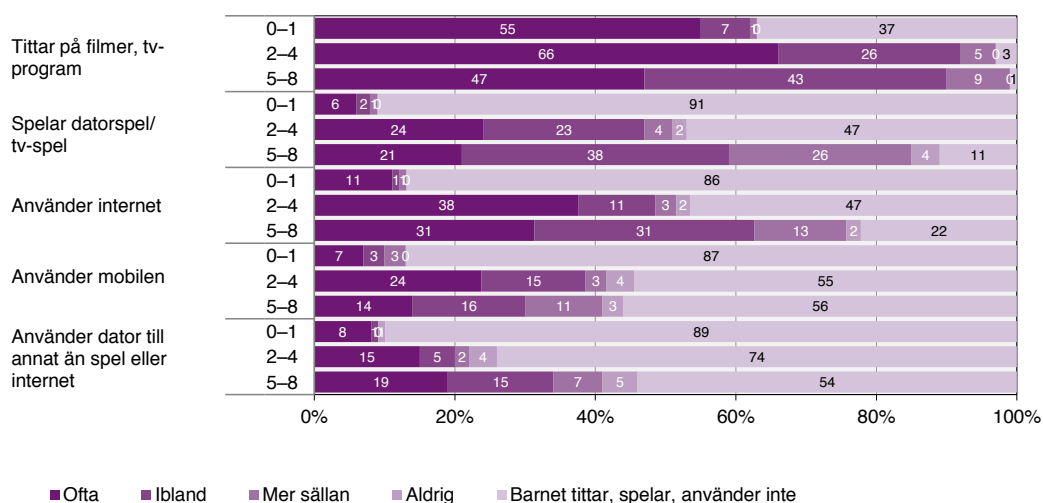
80 % av 5–8 år spelar spel, 87 % bland pojkar och 72 % bland flickor. Endast dessa ingår i tabellen nedan.

5–8, SAMTLIGA	POJKAR	FLICKOR
Super Mario (16 %)	Super Mario (17 %)	Bolibompaspel (18 %)
Bolibompaspel/Minecraft (10 %)	FIFA (15 %)	Super Mario (13 %)
FIFA (9 %)	Minecraft (15 %)	Kalle Kunskap (9 %)
Skylanders (9 %)	Skylanders (14 %)	Wii/Wii Sports(8 %)
Lego Star Wars (7 %)	Lego Star Wars (7 %)	Pettson och Findus (5 %)

Könsskillnaderna i spelpreferenser är stora, det enda spel både pojkar och flickor har på topp 5 är *Super Mario*. Om alla angivna *Super Mario*-titlar slås samman blir andelen spelande 24 %. Notervärt är att några av de spel som flickorna föredrar har uttalade pedagogiska ambitioner medan sådana saknas bland pojkarnas populäraste spel.

¹ Efter dessa följer ett antal titlar som endast spelas av två individer eller färre, varför det inte är meningsfullt att redovisa dessa.

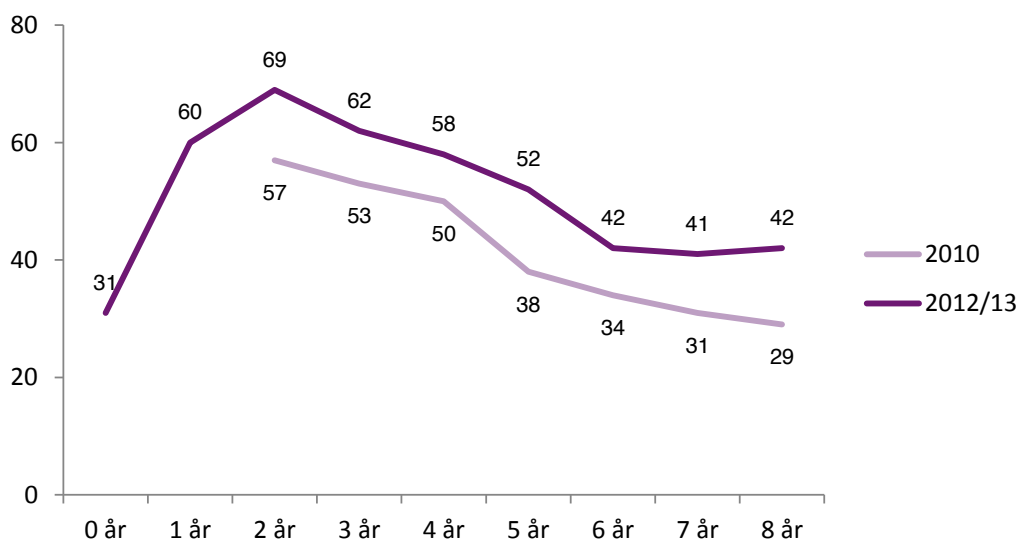
13. Ungefär hur ofta brukar du vara tillsammans med barnet när han/hon...? Svara med ett kryss på varje rad.

Att se på filmer och tv-program är det som man i högst utsträckning gör tillsammans, vilket är naturligt eftersom det är ett medium som är väl lämpat för att användas gemensamt. Diagrammet visar att de största andelarna "mer sällan" gäller 5–8 när de spelar datorspel/tv-spel, där uppger också 4 % att de "aldrig" är med sina barn när de spelar spel.

Jämfört med 2010 syns en generell tendens att andelarna som uppger att de "ofta" är med när barnet använder olika medier har ökat för både 2–4 och 5–8, exempelvis gällande film/tv, se diagrammet på sid 24.

13b. Är ofta med barnet när det ser på film och tv, 2010 och 2012/13 (%)

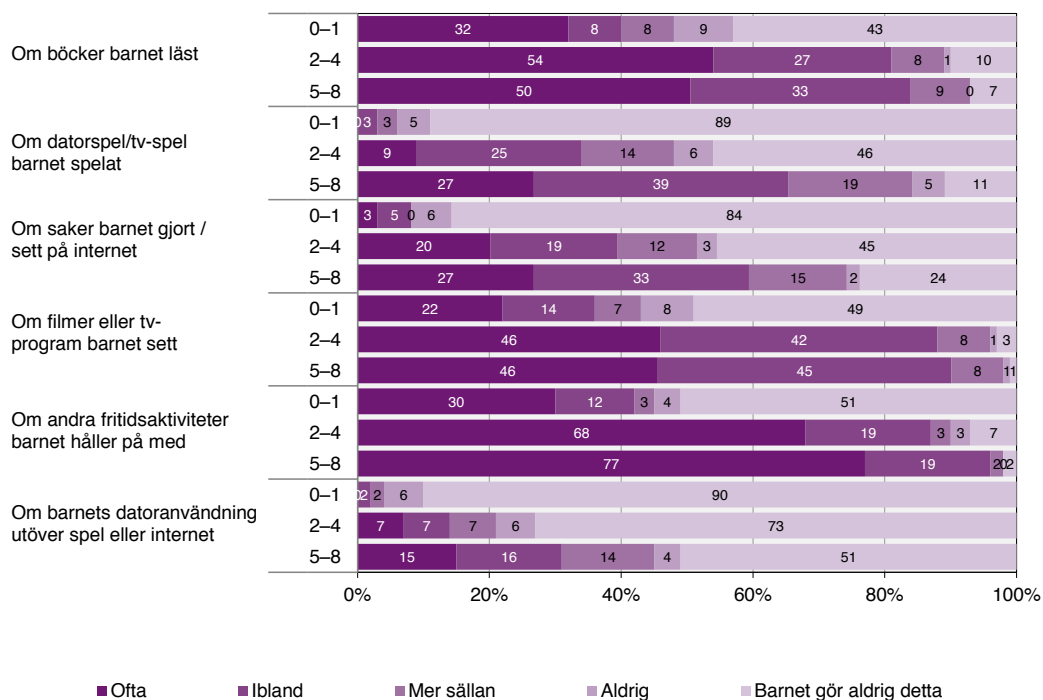

Andelen föräldrar som anger att de ofta är med barnen när de ser på film och tv-program är 8–14 % högre 2012/13 än 2010. Samma tendens till ökad samvaro mellan föräldrar och barn kan iakttagas vad det gäller internet- och mobiltelefonanvändning. Det framträder inga könsskillnader.

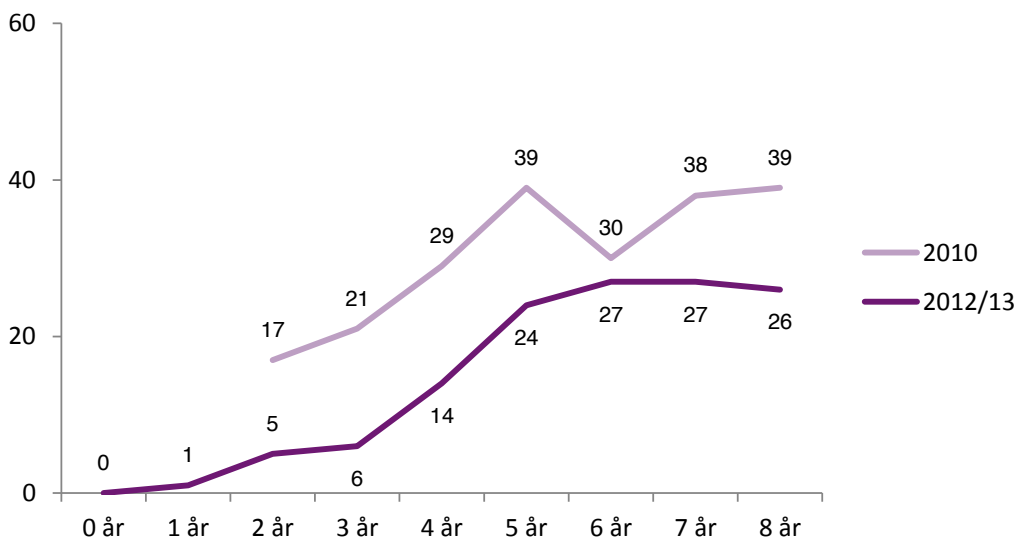
14. Hur ofta pratar du och barnet om följande ämnen? Svara med ett kryss på varje rad.

Diagrammet på sidan 25 visar att det man oftast talar om med barnet rör icke medierelaterade aktiviteter, vilket är naturligt då kategorin kan tolkas som "alla fritidsaktiviteter utom de fem övriga som nämns här". På andra plats kommer böcker som barnet läst. Här avses med all sannolikhet böcker som vårdnadshavaren har läst för barnet. Man talar också relativt mycket om filmer eller tv-program som barnet har sett men betydligt mindre om datoranvändning, datorspel/tv-spel och internet. Med stigande ålder på barnet ökar också frekvensen för samtal om datorspel/tv-spel och internet. Bland de yngsta finns det inga påtagliga könsskillnader, men bland 5–8 talar man betydligt mer med pojkar än med flickor om spel de spelat eller saker de gjort på internet. Detta har sannolikt sin grund i att pojkar i högre utsträckning än flickor sysselsätter sig med dessa aktiviteter.

Jämfört med 2010 har andelarna som svarat "ofta" sjunkit för samtliga de tre jämförbara medieområdena spel, internet och film/tv. Mest påtaglig är minskningen avseende datorspel och tv-spel.

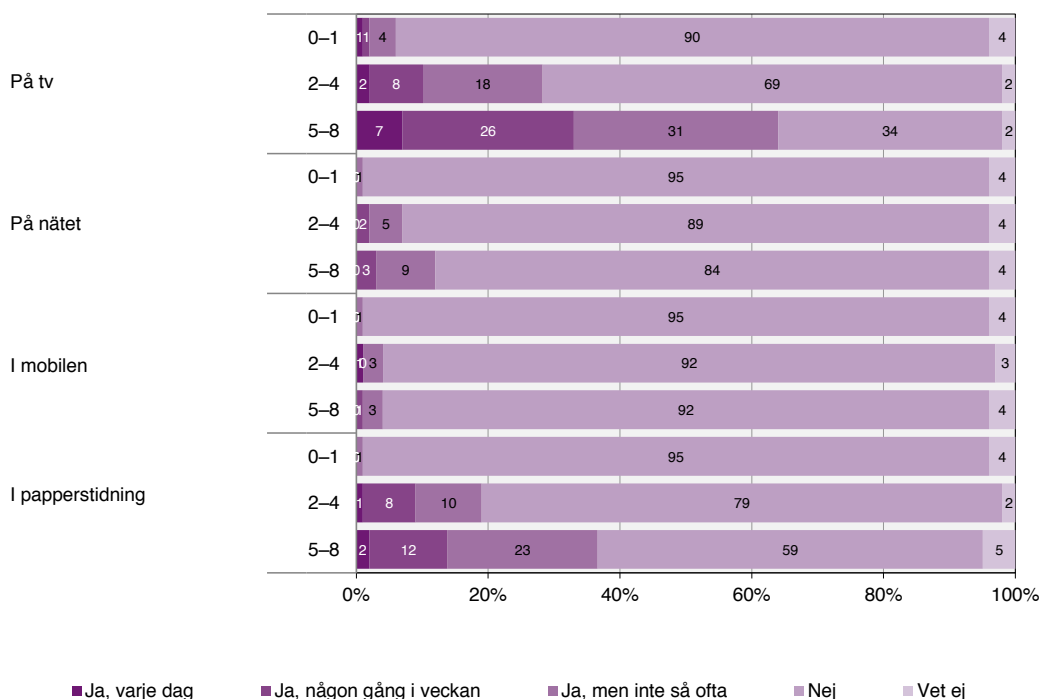
14b. Pratar ofta med barnet om datorspel/tv-spel barnet spelat, 2010 och 2012/13 (%)

En del av förklaringen till att man talar mindre med yngre barn är att de spelar i betydligt mindre utsträckning än de äldre. Även om man endast inkluderar de barn

som faktiskt använder respektive medium kvarstår en minskning i föräldrarnas benägenhet att tala med barnen om deras medieanvändning. Detta gäller även internet och filmer/tv-program om än i mindre utsträckning än avseende datorspel/tv-spel. Varför föräldrarna talar mindre med barnen om deras medieanvändning går inte att förklara utifrån dessa data. En tänkbar anledning är att de, som konstaterades i den förra frågan, idag tillbringar mer tid med barnen då de använder medierna än vad de gjorde 2010. Behovet att tala om medieupplevelserna i efterhand upplevs då möjligen inte lika starkt.

15. Brukar barnet ta del av nyheter...? Svara med ett kryss på varje rad.

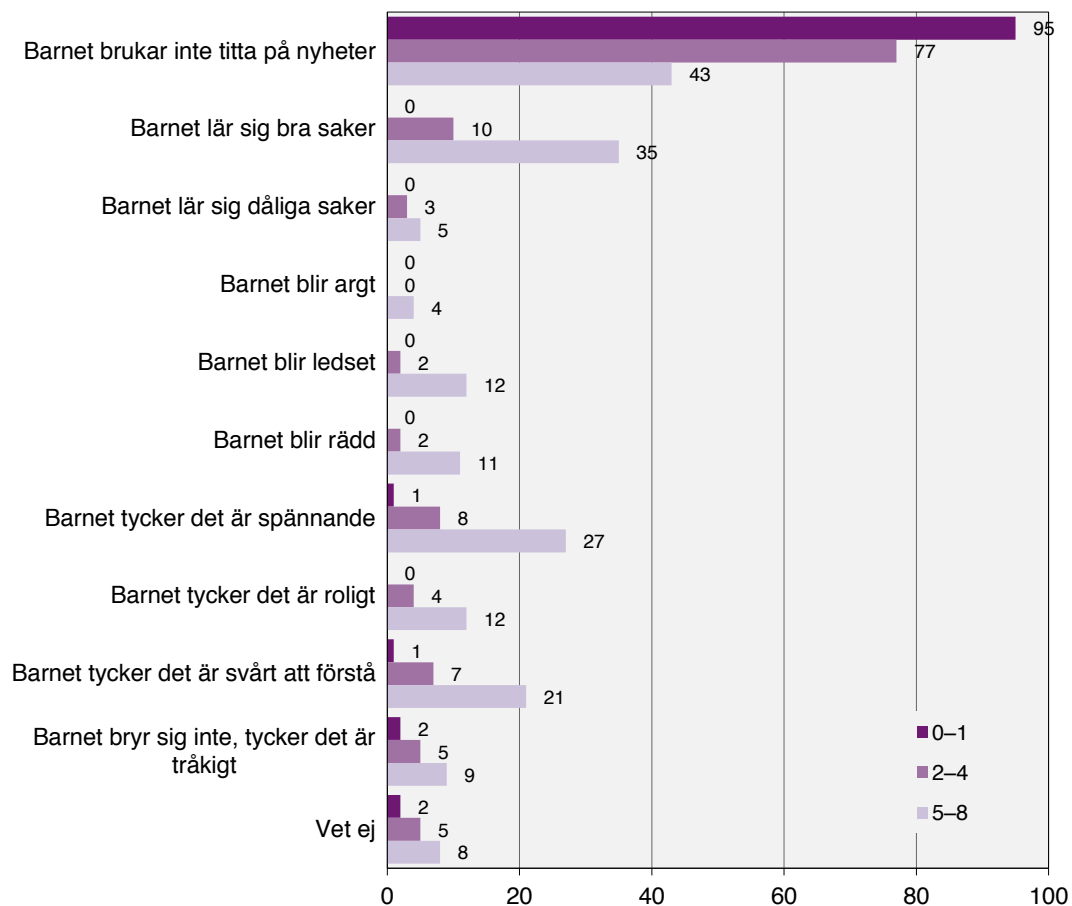
Diagrammet visar att det är först från 5 års ålder som barnen tar del av nyheter i någon större utsträckning. Resultatet visar också att tv är den dominerande plattformen för nyheter när det gäller dessa åldersgrupper.

Jämfört med 2010 framträder inga större förändringar. Det finns inte heller några skillnader mellan pojkar och flickor i någon åldersgrupp.

16. Hur upplever barnet nyheterna han/hon ser?

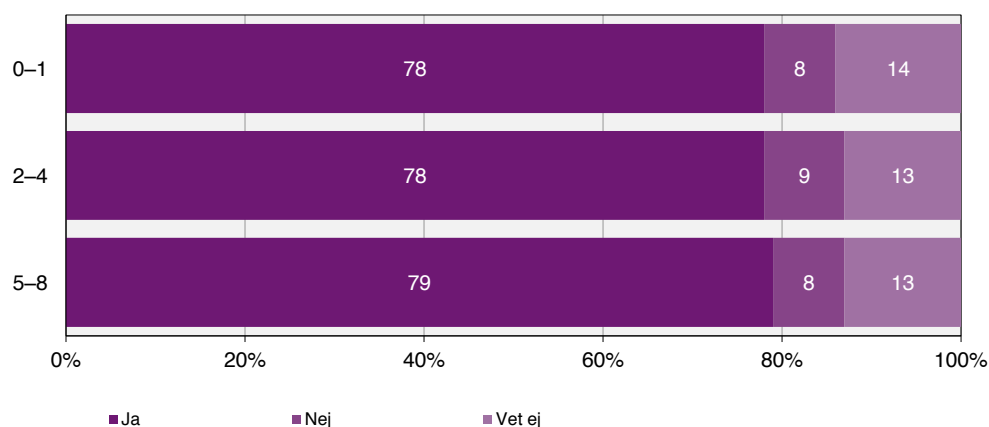
Kryssa för det du tycker stämmer för barnet. Du kan kryssa för flera svar.

5 % av 0–1, 23 % av 2–4 samt 57 % av 5–8 brukar se på nyheter och utgör således underlaget för följande fråga.

Bland 5–8 anger vårdnadshavaren främst att barnet lär sig bra saker (35 %) och att nyheterna upplevs som spännande av barnet (27 %). Det är dock 21 % som upplever att barnet tycker att det är svårt att förstå nyheterna. Några skillnader mellan könen återfinns inte och inte heller jämfört med 2010 års data.

17. Finns det innehåll i tv, film, datorspel/tv-spel eller på internet som du tycker är skadligt för barn?

Diagrammet visar att det är en kraftig majoritet som anser att det finns skadligt medieinnehåll och det är inga skillnader mellan åldersgrupperna. Nästa fråga undersöker vilken typ av innehåll det rör sig om.

18. Om du svarat ja på ovanstående fråga, ange upp till fem medieinnehåll som du anser är skadliga för barn.

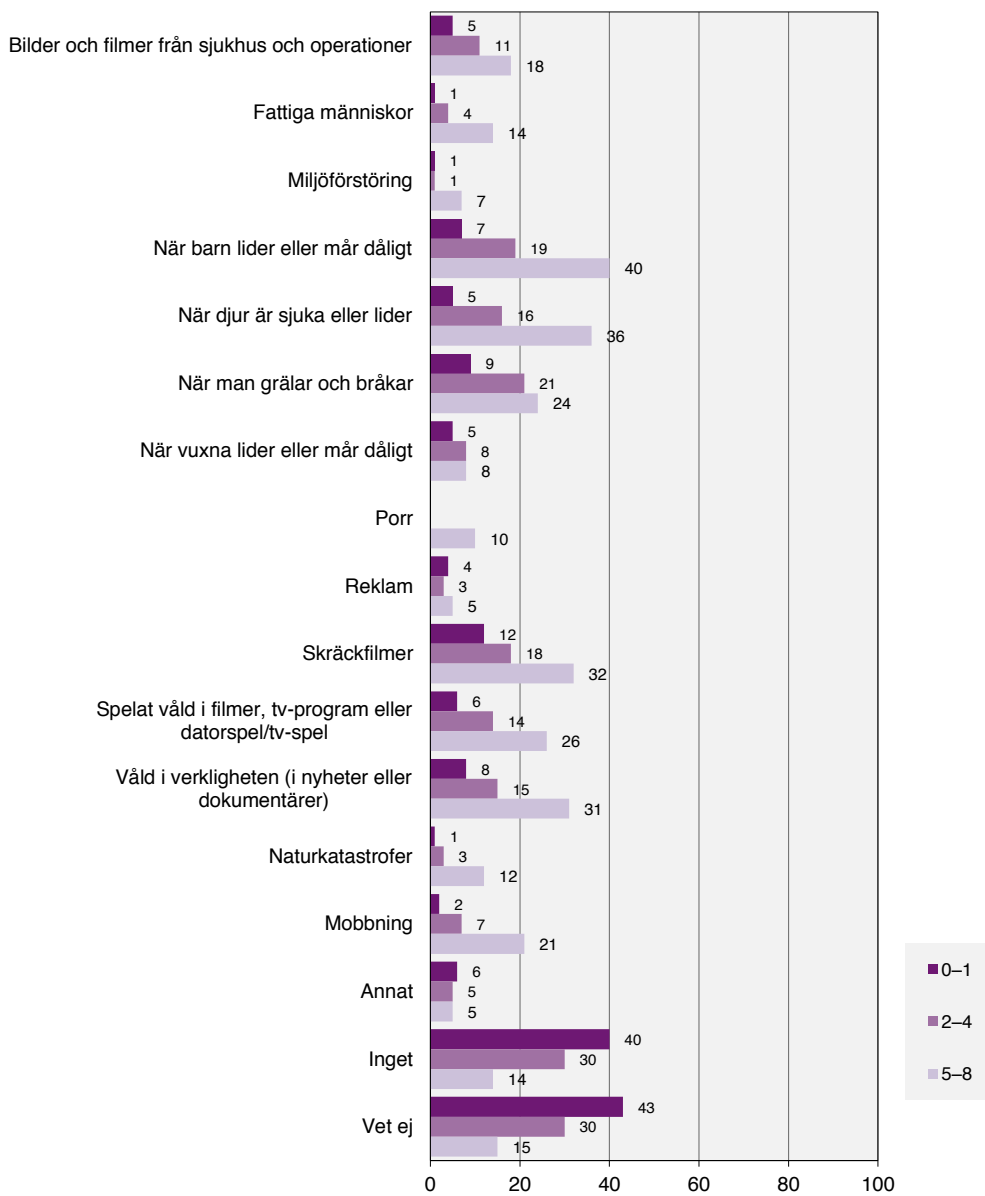
FÖRÄLDRAR TILL BARN 0-1	FÖRÄLDRAR TILL BARN 2-4	FÖRÄLDRAR TILL BARN 5-8
Våld (58 %)	Våld (52 %)	Våld (65 %)
Reklam (21 %)	Nyheter (20 %)	Pornografi (20 %)
Våldsamma filmer (16 %)	Reklam (13 %)	Nyheter (14 %)
Pornografi (16 %)	Grovt språk (12 %)	Skräckfilmer, skräck (12 %)
Våldsamma spel (13 %)	Våldsamma filmer (10 %)	Sex (10 %)
Nyheter (12 %)	Innehåll för äldre barn/vuxna (10 %)	Reklam (9 %)
Sex (9 %)	Pornografi (11 %)	Krig (9 %)
	Sex (8 %)	Krigsspel, våldsamma spel (8 %)
	Våldsamma spel (8 %)	Grovt språk (8 %)

Tabellen visar att det främst är våld, sex och skrämmande innehåll som man anser är skadligt (förutsatt att det är våldsamma/skrämmande inslag som gör att nyheterna uppfattas som skadliga). Eftersom föräldrarna själva fått formulera svaren går det inte att uttala sig om huruvida man avser dokumentärt våld eller fiktivt våld. Det är också anmärkningsvärt att så pass många anser att reklam är direkt skadligt för barn.

**19. Finns det något innehåll i tv, film, datorspel/tv-spel eller på internet som du har märkt att ditt barn mår dåligt av att se?
Välj högst fem alternativ.**

Diagrammet på sidan 30 visar att de allra yngsta med stor sannolikhet inte har tagit del av material som de mår dåligt av i någon större utsträckning med tanke på att det vanligaste svaret är "inget". För 2–4 och 5–8 syns några typer av innehåll särskilt tydligt. Det gäller "när barn lider eller mår dåligt", "när djur är sjuka eller lider", "när man grälar och bråkar" samt "skräckfilmer". Bland 5–8 är också våld i nyheter eller dokumentärer en typ av innehåll som de mår dåligt av enligt vårdnadshavaren. Bland de alla yngsta finns inga könsskillnader. I åldersintervallet 2–4 anger en större andel föräldrar till flickor än föräldrar till pojkar att barnet mår dåligt – det gäller de flesta svarsalternativ. Denna tendens blir ännu tydligare bland 5–8.

**19. Finns det något innehåll i tv, film, datorspel/tv-spel eller på internet som du har märkt att ditt barn mår dåligt av att se?
Välj högst fem alternativ.**

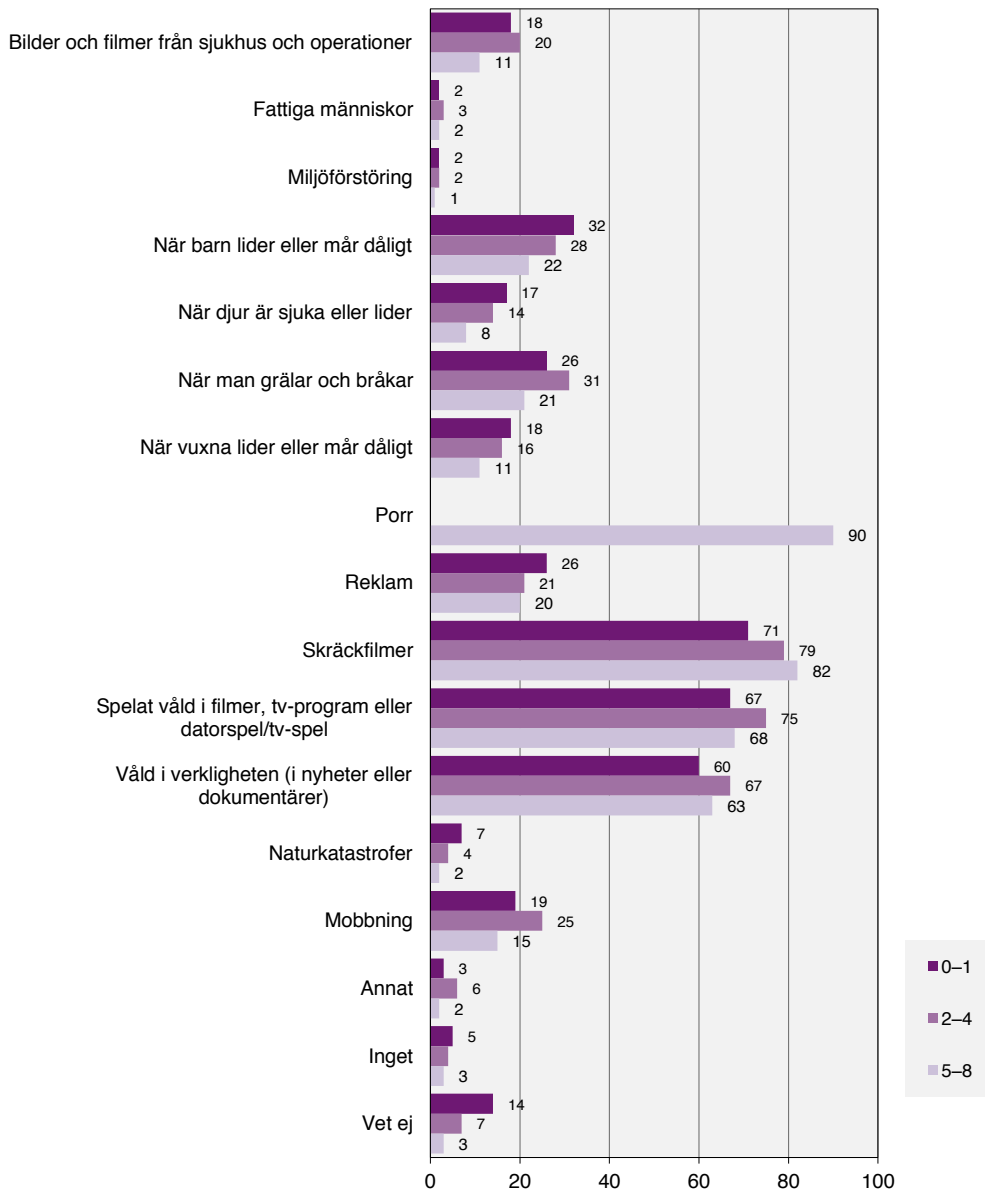
Jämfört med 2010 framträder att andelarna som valt svarsalternativ som rör fiktivt och dokumentärt våld i film, tv och spel har ökat markant, vilket illustreras av tabellen nedan.

19b. Innehåll som barnet mått dåligt av 2010 och 2012/13

	FÖRÄLDRAR TILL 2-4		FÖRÄLDRAR TILL 5-8	
	2010	2012/13	2010	2012/13
Skräckfilmer	7 %	18 %	16 %	32 %
Spelat våld i filmer, tv-program eller datorspel/tv-spel	10 %	14 %	16 %	26 %
Våld i verkligheten (i nyheter eller dokumentärer)	7 %	15 %	16 %	31 %

Det finns inga skillnader mellan pojkar och flickor i dessa ökningar.

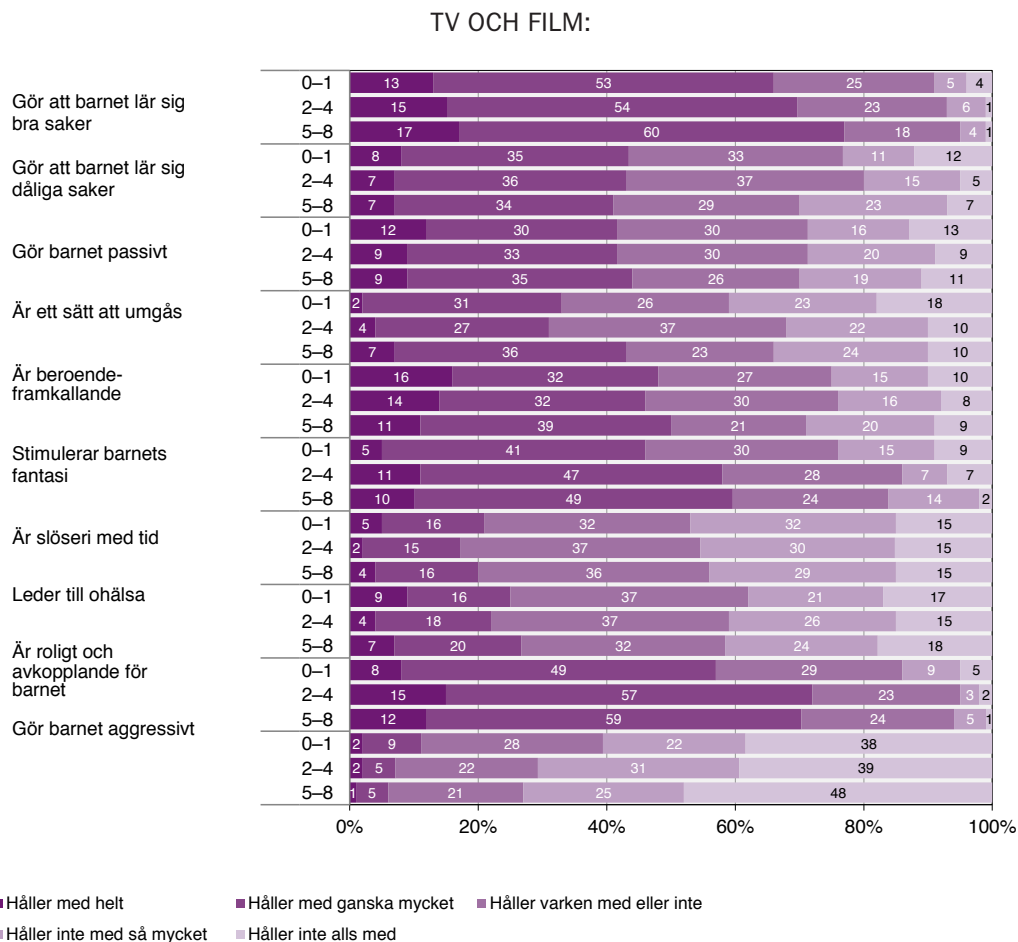
**20. Finns det något innehåll i tv, film, datorspel/tv-spel eller på internet som du inte vill att ditt barn ska komma i kontakt med?
Välj högst fem alternativ.**

Näst efter porr (endast 5–8) är skräckfilmer den minst önskvärda typen av innehåll. Diagrammet visar vidare en tonvikt vid våldsamt innehåll, såväl fiktivt som dokumentärt. Vid en jämförelse med den föregående frågan, vad faktiskt barn mått dåligt av, kan man konstatera de två kategorier som flest av 5–8 mått dåligt av, "När barn lider eller mår dåligt" samt "När djur är sjuka eller lider", inte tycks bekymra föräldrarna i paritet med barnens reaktioner.

I åldersintervallet 5–8 är föräldrarna till flickor mer angelägna om att skydda sina barn från skräckfilmer och fiktivt våld än vad föräldrar till pojkar är. I övrigt föreligger inga könsskillnader. Frågan har inte ställts i tidigare undersökningar.

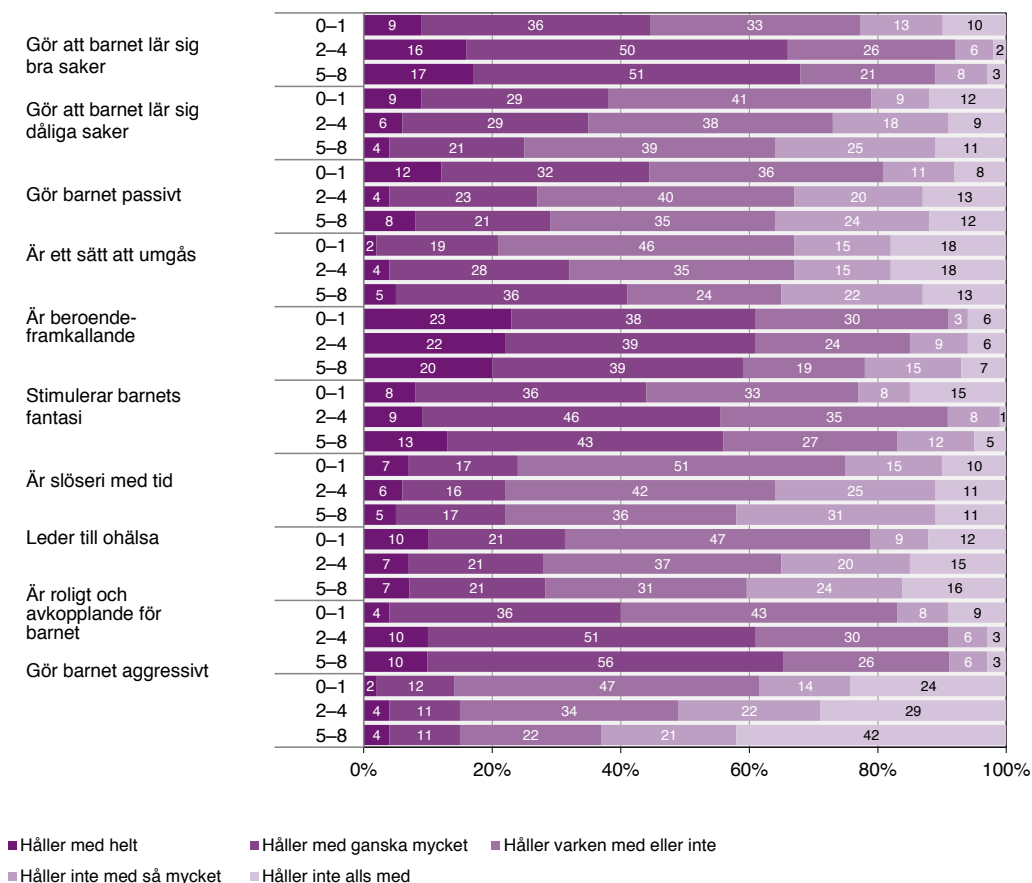
**21. Här följer några påståenden om tv och film.
Markera med kryss hur du ställer dig till följande påståenden när det gäller ditt barn. Svara med ett kryss på varje rad.**

Diagrammet visar att föräldrarna mest håller med om de positiva påståendena, t.ex. att barnet lär sig bra saker och att det är roligt och avkopplande för barnet. Minst stöd får påståendet att film/tv gör barnet aggressivt. Svarsmönstret är likartat för de olika åldersgrupperna. Föräldrarna till de allra yngsta är dock något mer negativa till tv och film än föräldrar till äldre barn. Det finns inga tydliga könsskillnader i någon åldersgrupp. Frågan är inte jämförbar med 2010 års data.

**22. Här följer några påståenden om datorspel/tv-spel.
Markera med kryss hur du ställer dig till följande påståenden
när det gäller ditt barn. Svara med ett kryss på varje rad.**

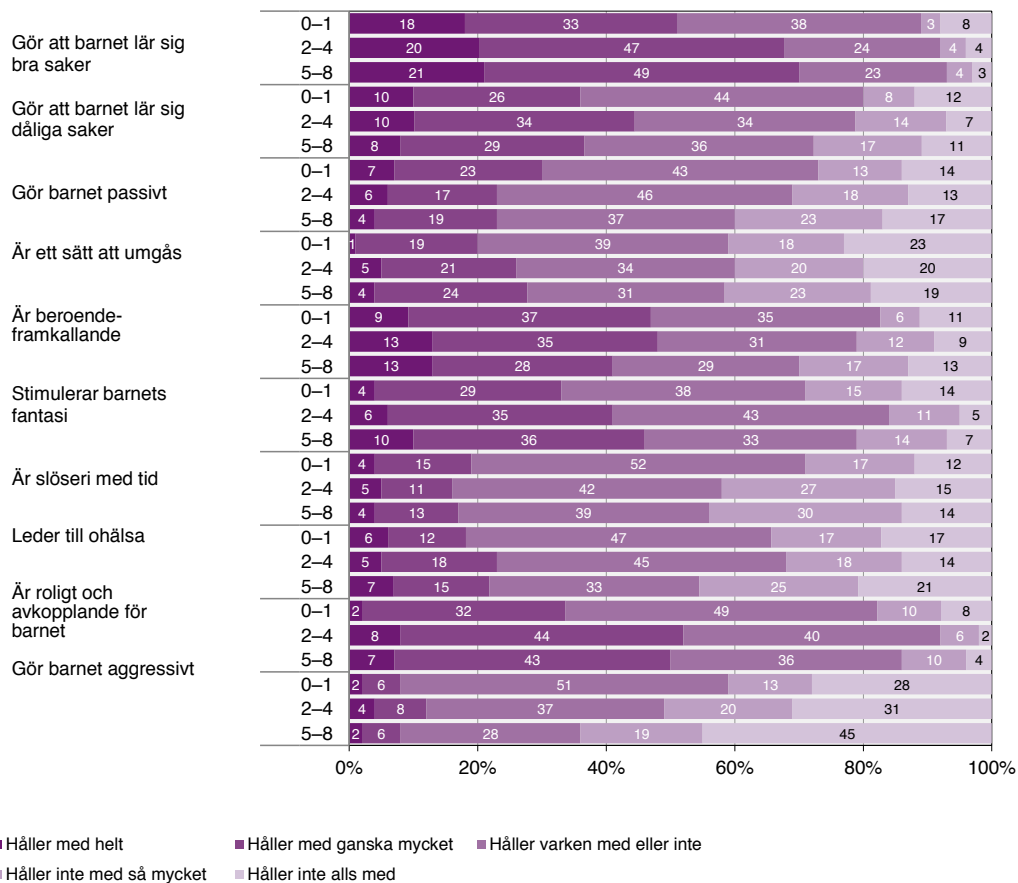
DATORSPEL/TV-SPEL:

Diagrammet visar att det finns ett starkt stöd hos föräldrarna för påståendet att datorspel/tv-spel är beroendeframkallande. Det är också en större andel som anser att barnet blir aggressivt av att spela spel än av att titta på film/tv. Det finns samtidigt ett tydligt stöd för påståendena att barn lär sig bra saker av spelen och att det är roligt och avkopplande för barnet. Även på denna fråga är svarsmönstret likartat mellan åldersgrupperna. Samma tendens som i frågan om tv och film uppträder också: föräldrarna till 0-1 är mer negativa än föräldrar till äldre barn. Tydliga könsskillnader finns inte bland de yngre och uppträder endast i en fråga i åldersgruppen 5-8 år; föräldrar till pojkar anser i högre utsträckning än föräldrar till flickor att datorspel/tv-spel är ett sätt att umgås. Frågan är inte jämförbar med 2010 års data.

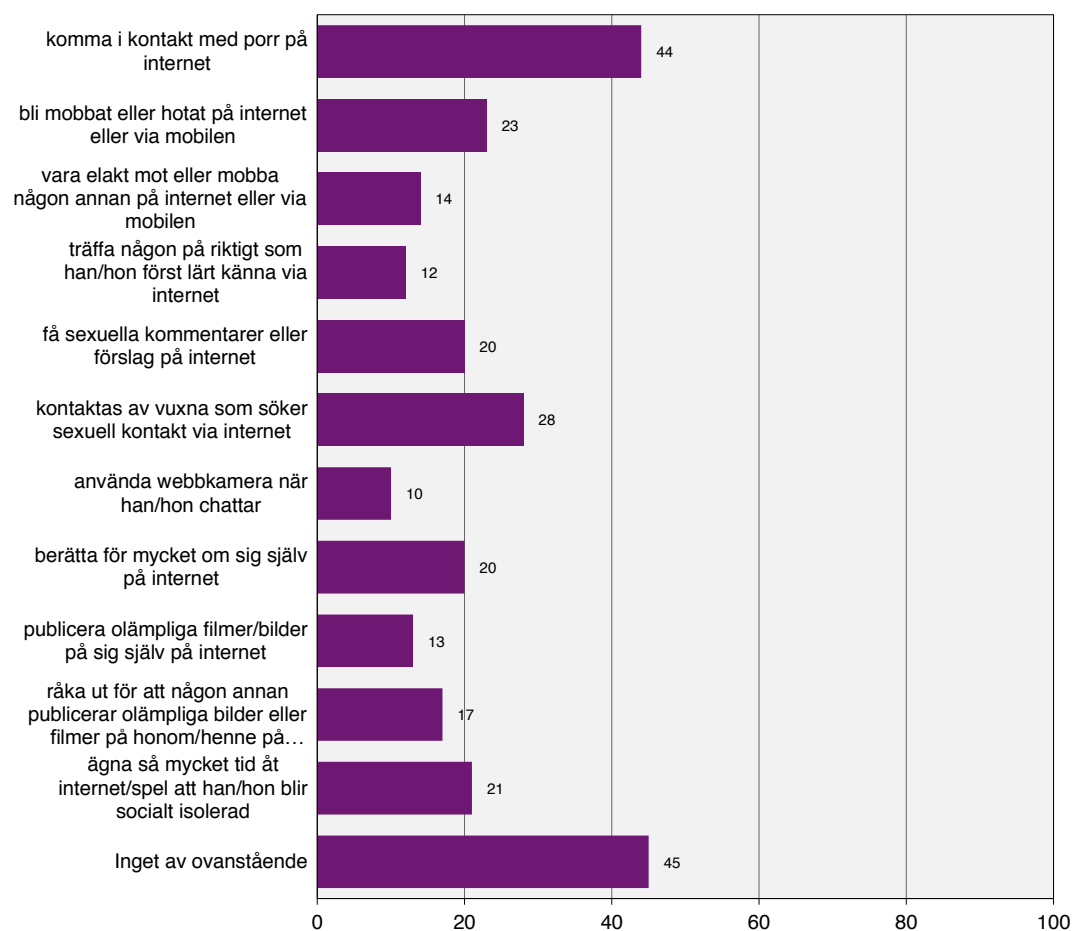
**23. Här följer några påståenden om internet.
Markera med kryss hur du ställer dig till följande påståenden
när det gäller ditt barn. Svara med ett kryss på varje rad.**

INTERNET:

Diagrammet visar att det finns ett starkt stöd hos föräldrarna för påståendet att barnet lär sig bra saker via internet. Det finns samtidigt stöd för påståendet att internet är beroendeframkallande. Vidare anser man att internet är roligt och avkopplande för barnet. Att internet skulle göra barnet aggressivt får mycket svagt stöd. Det finns inga tydliga könsskillnader i någon åldersgrupp. Frågan är inte jämförbar med 2010 års data.

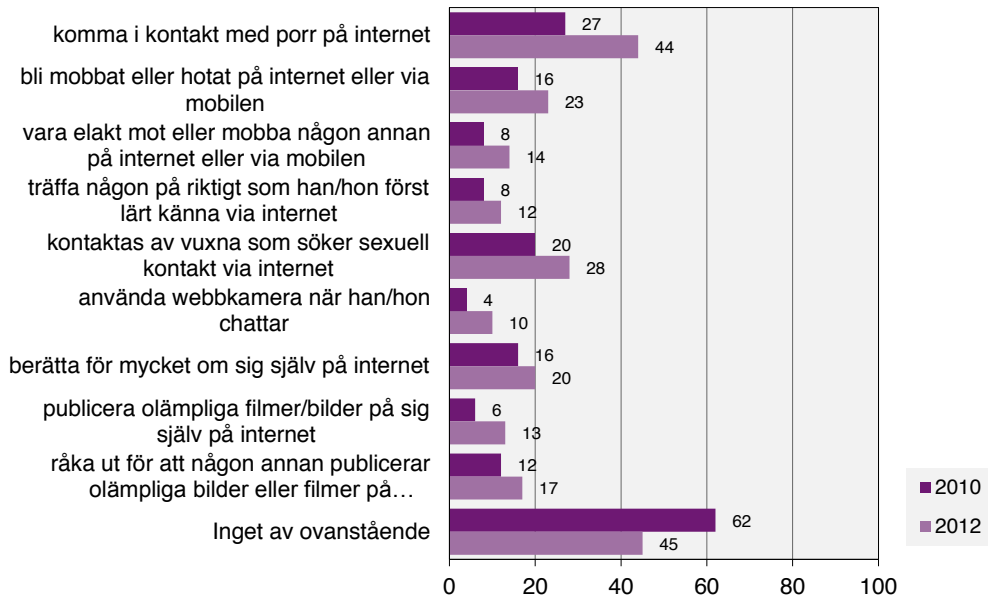
24. Har du någon gång oroat dig för att barnet ska...? (endast 5-8)
Kryssa för de påståenden du känt oro för. Du kan kryssa för flera svar.

Diagrammet visar att det vanligaste svaret är att man inte oroat sig för att barnet ska komma i kontakt med något av ovanstående. Det man i högst utsträckning oroat sig för är att barnet ska komma i kontakt med porr på internet och att barnet ska kontaktas av vuxna som söker sexuell kontakt. Föräldrar till flickor oroar sig något mer för att deras barn ska få sexuella kommentarer eller förslag eller kontaktas av vuxna i sexuella syften, medan föräldrar till pojkar är något mer oroad för att deras barn ska ägna så mycket tid åt spel eller internet att de blir socialt isolerade.

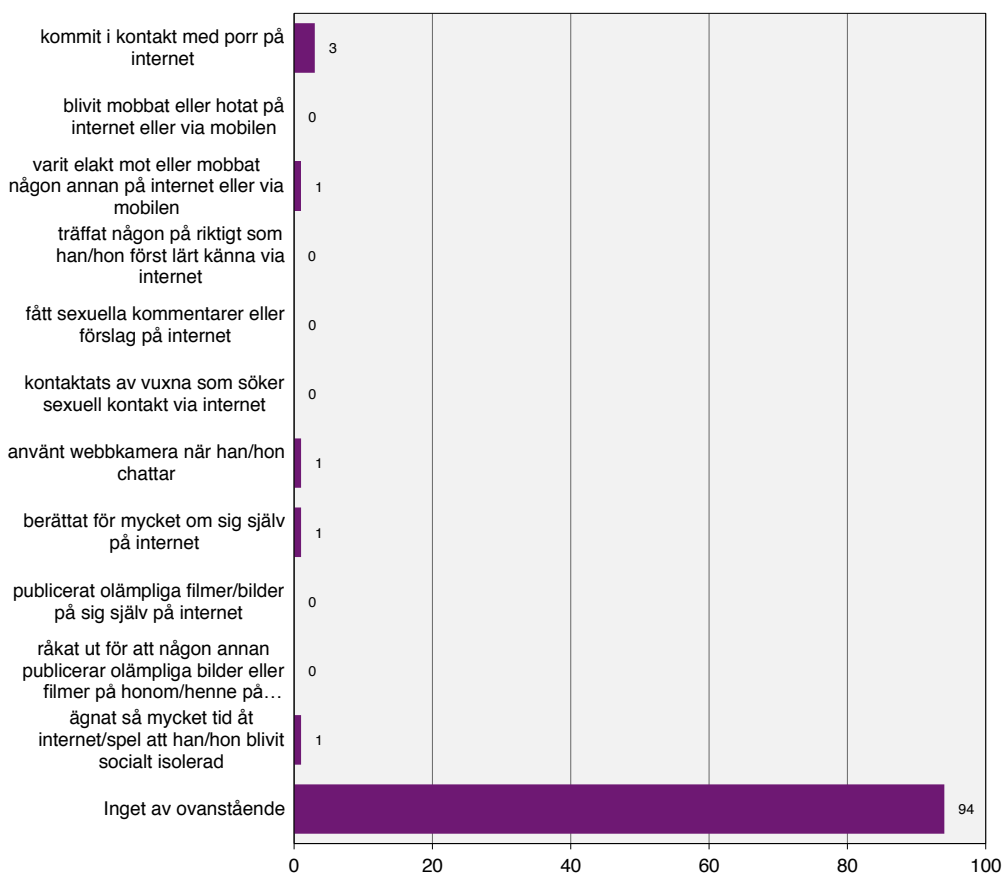
Jämfört med 2010 har oron ökat påtagligt och generellt, se diagram på sidan 37.

**24b. Har du någon gång oroat dig för att barnet ska...?
2010 och 2012/13 (%)**

Diagrammet visar att föräldrarnas oro ökat på samtliga områden, samt att andelen som svarat "inget av ovanstående" minskat. Den största ökningen gäller oro för att barnet ska komma i kontakt med porr på internet, vilket också är det man är mest orolig för. Varför föräldrarnas oro ökat på detta sätt går inte förklara med data ur denna undersökning.

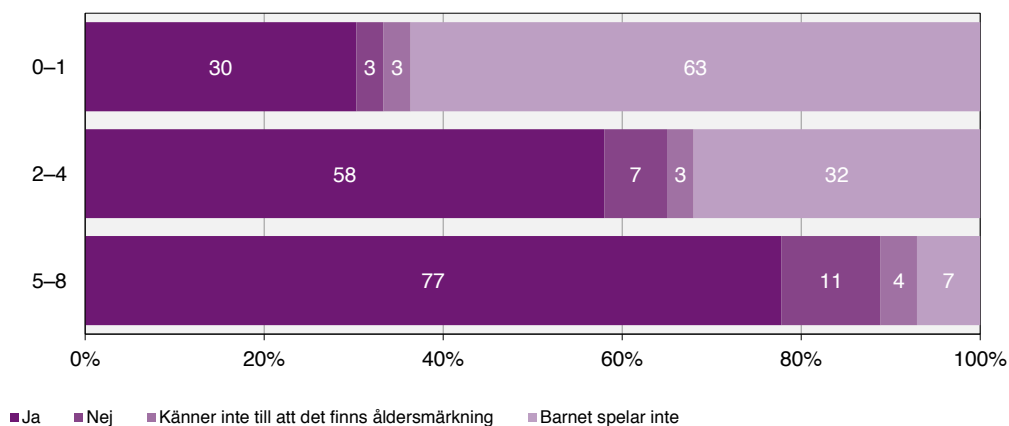
**25. Har det någon gång hänt att ditt barn har...? (endast 5–8)
Kryssa för det som inträffat. Du kan kryssa för flera svar.**

Diagrammet visar tydligt att det är mycket ovanligt att barn i detta åldersintervall varit med om något av ovanstående. Det finns heller inga nämnvärda skillnader mellan pojkar och flickor i detta avseende.

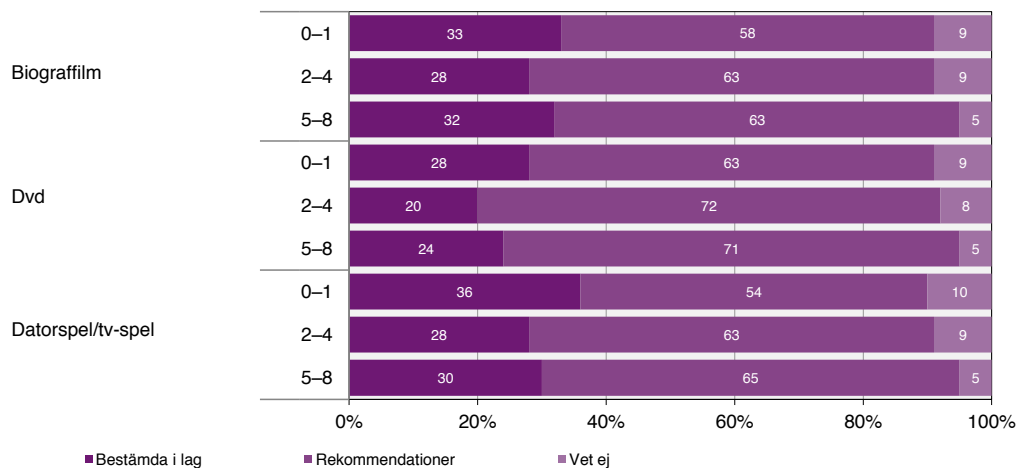
Jämfört med 2010 visar det sig att ingen av de händelser som beskrivs ovan har ökat i omfattning, de har antingen minskat eller så är de oförändrade. Alternativet "inget av ovanstående" har dock ökat från 91 % till 94 %. Detta tycks peka mot att händelser av detta slag blivit mer ovanliga i denna åldersgrupp trots att internetanvändningen ökat och tillkomsten av smarta mobiler gjort internet mer lättillgängligt. Oron för att händelser som ovanstående ska inträffa har dock, som tidigare påpekats, ökat markant.

**26. Bryr du dig om åldersmärkningen på datorspel/tv-spel?
(T.ex. 3, 7, 12, 16, 18 år).**

Diagrammet visar att vårdnadshavarens uppmärksamhet kring åldersmärkning av spel ökar med barnets ålder, sannolikt i takt med att barnen börjar spela mer. Jämfört med 2010 framträder inga markanta skillnader.

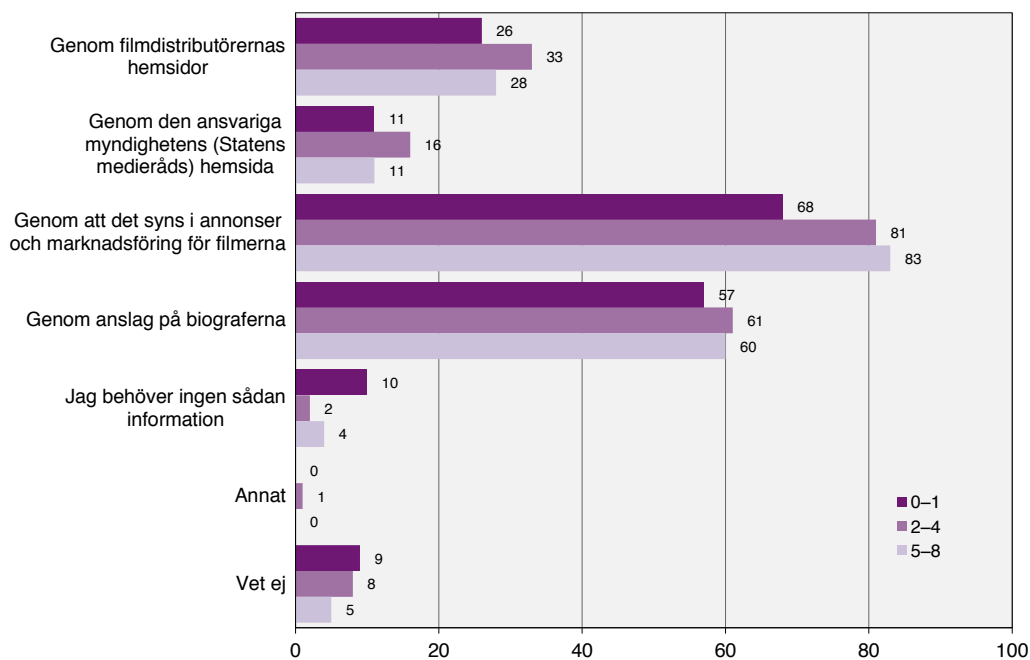
**27. Tycker du att åldersgränserna på olika medier bör vara bestämda i lag eller endast vara rekommendationer till användarna?
Svara med ett kryss på varje rad.**

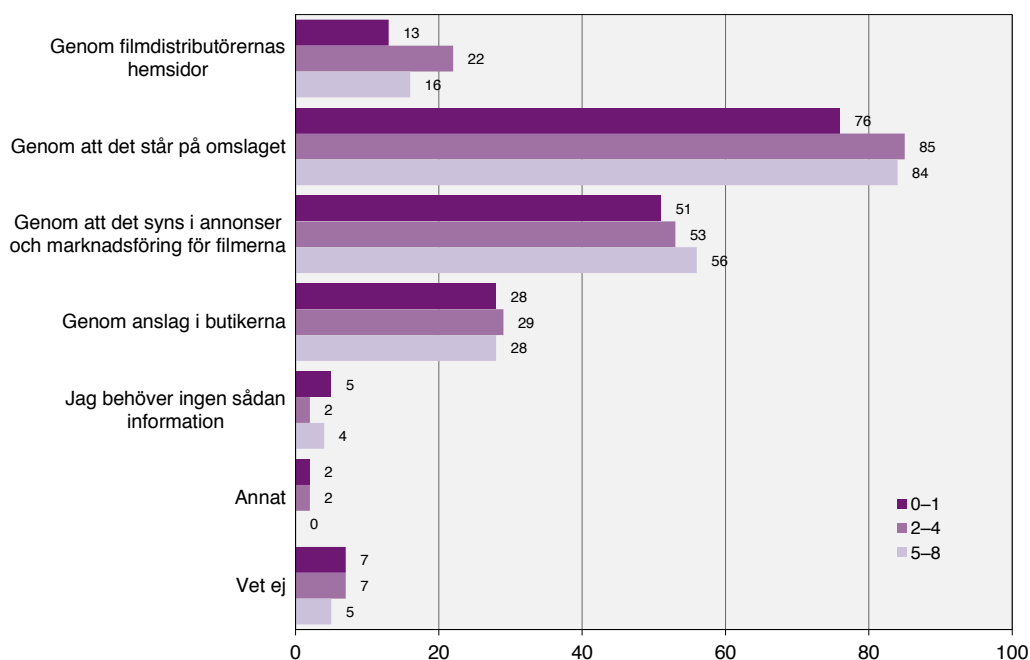
Diagrammet visar att vårdnadshavarna föredrar rekommendationer framför lagstiftade åldersgränser på medier, det gäller samtliga åldersgrupper. I dagsläget finns lagstiftade åldersgränser endast för biografilm, men även där anser vårdnadshavarna att rekommendationer är att föredra. Frågan är inte ställd i tidigare undersökningar.

28. Hur vill du få information om åldersgränser på biograffilmer?

Diagrammet visar att man föredrar att få information om åldersgränser på biograffilmer genom annonser och annan marknadsföring och/eller genom anslag i biograferna. Frågan är inte ställd i tidigare undersökningar.

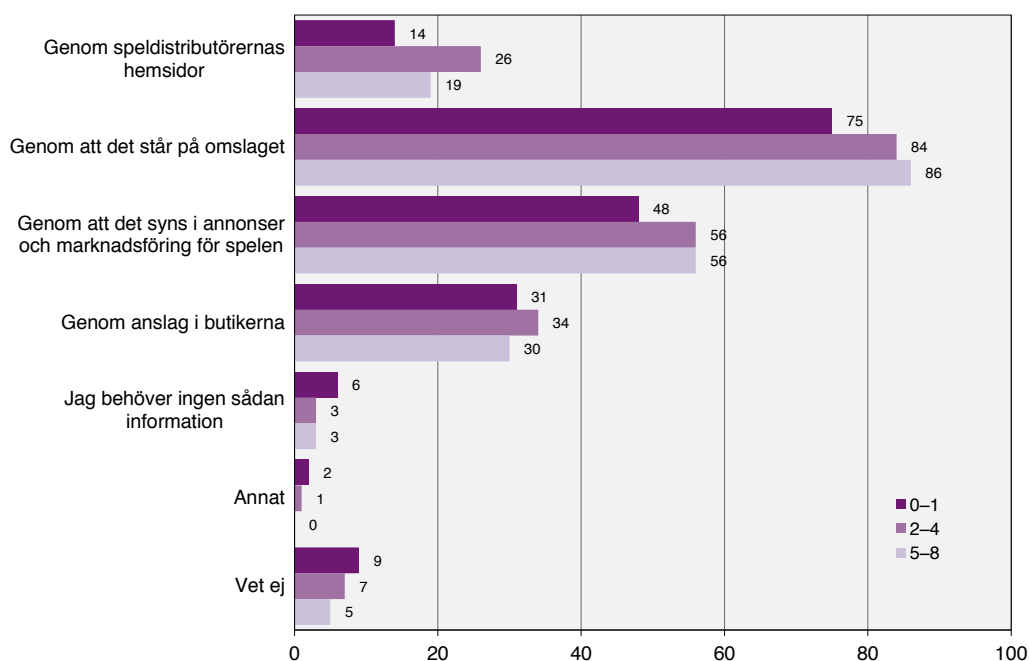

29. Hur vill du få information om åldersgränser på dvd-filmer?

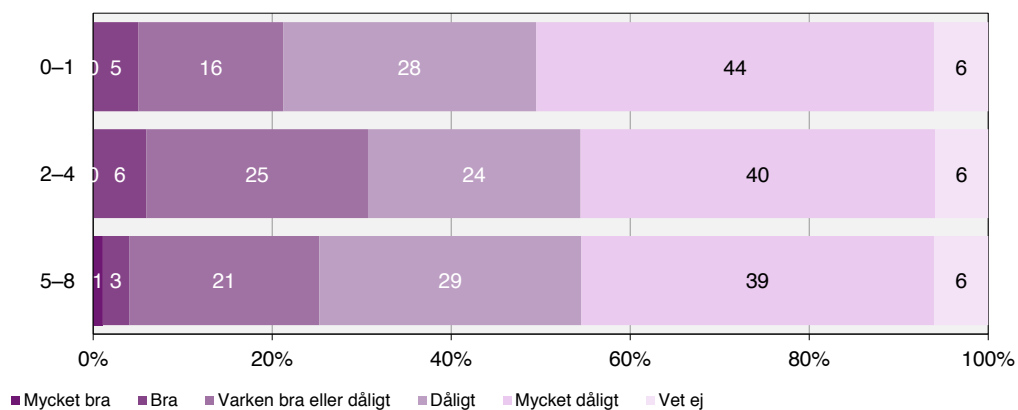
Diagrammet visar att man vill få denna information på filmomslaget i första hand och genom annonser och marknadsföring i andra hand. Frågan är inte ställd i tidigare undersökningar.

30. Hur vill du få information om åldersgränser på datorspel/tv-spel?

I likhet med föregående fråga är det främst via produktens förpackning som man vill få information om åldersgränser. Frågan är inte ställd i tidigare undersökningar. Sammantaget tyder resultatet på dessa tre frågor på att vårdnadshavare för barn i dessa åldersgrupper är relativt nöjda med hur information om åldersgränser ges i dagsläget. Dessutom kan man konstatera att behovet av information om åldersgränser är stort, endast 2–10 % (beroende på medium och åldersgrupp) av föräldrarna anser att de inte behöver sådan information.

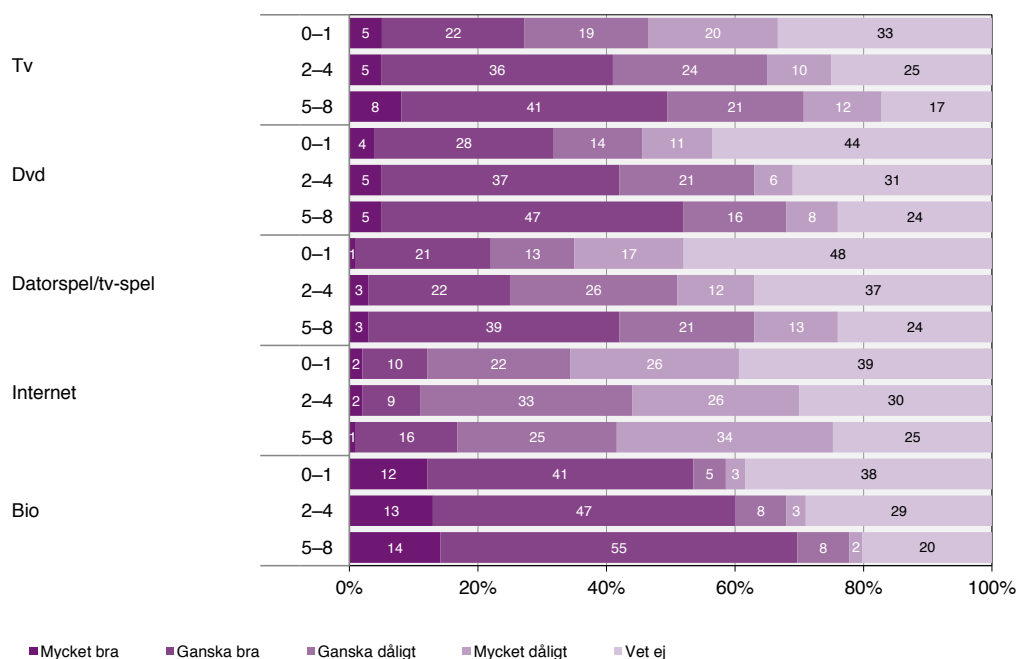
31. Vad är din uppfattning om reklam som vänder sig till barn? Tycker du att det är...

Diagrammet visar en övervägande negativ inställning till reklam som riktar sig till barn. Svaren är likartade för de olika åldersgrupperna. Endast 1 % (5-8) anser att sådan reklam är mycket bra.

Jämfört med 2010 framträder inga markanta skillnader.

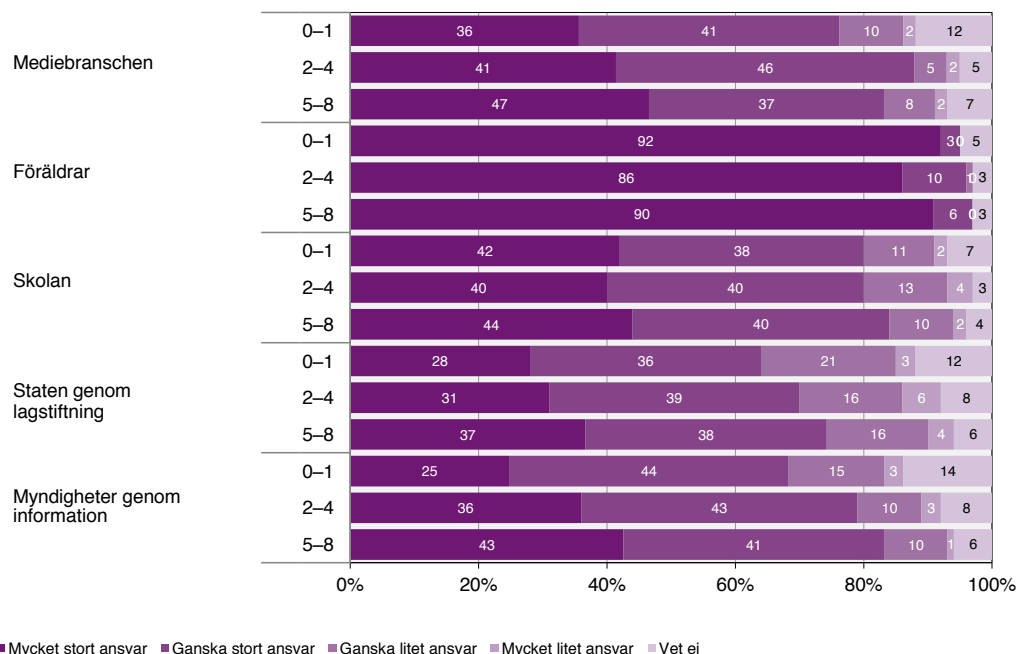
32. Hur tycker du att samhällets skydd av barn och unga fungerar när de använder följande medieformer? Svara med ett kryss på varje rad.

Jämfört med resultatet på frågan om hur man vill att åldersgränser ska vara utformade framträder här några intressanta skillnader. För det första är biografilm det område där man anser att samhällets skydd fungerar bäst. Det är i dagsläget också den enda medieform som omfattas av lagstadgade åldersgränser. I förra frågan framgick att man hellre skulle vilja att dessa endast var rekommendationer till användarna. Resultatet är därmed motsägelsefullt. Näst bäst tycker man att samhällsskyddet fungerar när det kommer till dvd. Detta är paradoxalt eftersom det enda skydd för barn som finns är möjligheten att i efterhand åtala distributörer vid spridning av extremt våldsamma filmer. Möjligen står anledningen till att föräldrarna ändå upplever ett förhållandevis gott skydd att finna i att många dvd-distributörer frivilligt märker filmerna med den åldersgräns som filmen fick för biografvisning. Denna åldersgräns saknar juridisk relevans vid dvd-distribution, men kan uppfattas som en åldersrekommendation. För det andra är internet det område där man anser att samhällets skydd fungerar sämst, vilket kan förklaras med att internet i dagsläget saknar etablerade system för åldersrekommendationer.

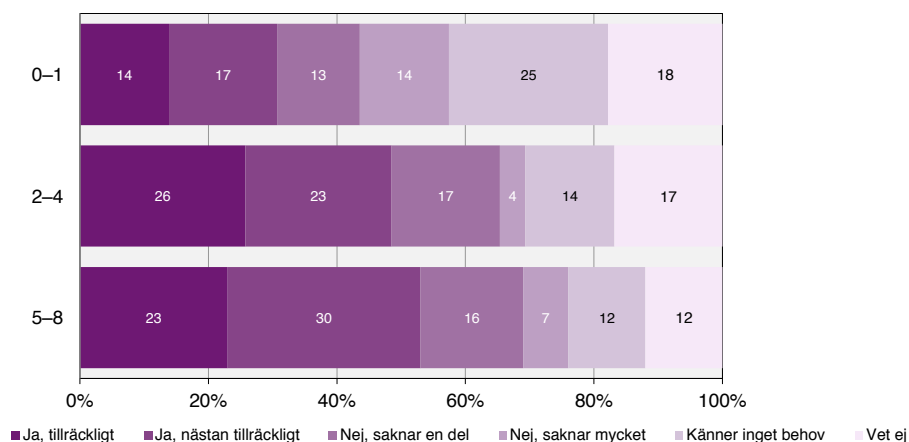
Jämfört med 2010 framträder inga markanta skillnader förutom att andelarna vårdnadshavare till 2-4 som svarat "mycket bra" eller "ganska bra" sjunkit något när det gäller tv, dvd och datorspel/tv-spel.

**33. När det gäller skydd av barn och unga när de använder medier, hur stort ansvar anser du att nedanstående aktörer ska ha?
Svara med ett kryss på varje rad.**

Diagrammet visar att man anser att det är föräldrar som ska ha det största ansvaret. Samtidigt anser man att alla ovan nämnda aktörer ska ha ett mycket stort eller ganska stort ansvar. De minst populära alternativen är lagstiftning och myndighetsinformation. Trots detta tycker många att även dessa alternativ är viktiga: 64–75 % anser att staten har ett ganska stort eller mycket stort ansvar genom lagstiftning, 69–84 % att myndigheter har ett ganska stort eller mycket stort ansvar genom information. Frågan är inte jämförbar med 2010.

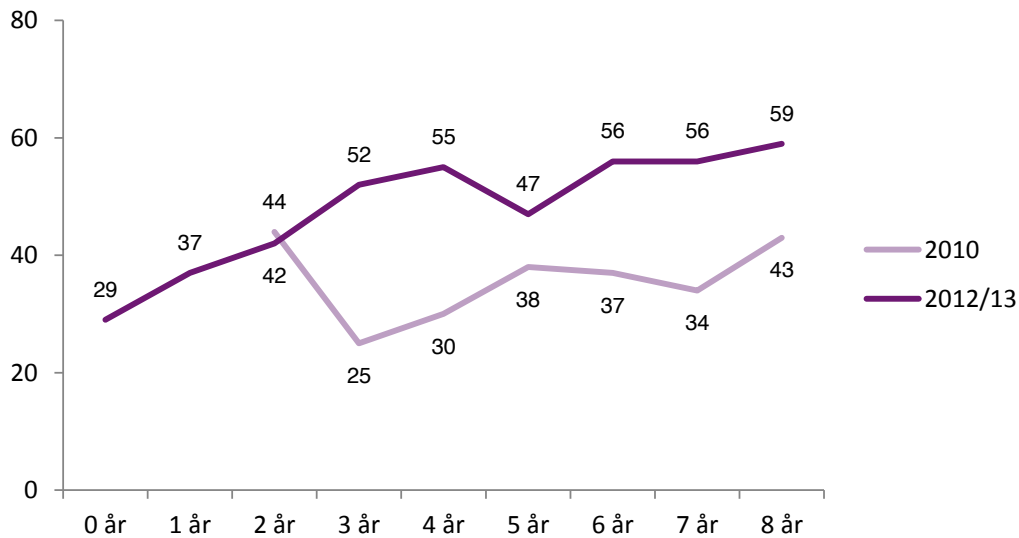
34. Får du den information och vägledning som du behöver när det gäller barns och ungas medieanvändning?

Diagrammet visar att man får den information man behöver. De som i störst utsträckning svarar att de saknar information och vägledning är vårdnadshavare till 0-1, 14 %. Samtidigt är denna föräldragrupp också den som känner minst behov av sådan information, sannolikt eftersom barnens medieanvändning ännu är relativt begränsad.

Jämfört med 2010 anser föräldrarna idag att de är bättre informerade.

34b. Får du den information och vägledning som du behöver när det gäller barns och ungas medieanvändning? Andelar "ja, tillräckligt" och "ja, nästan tillräckligt", 2010 och 2012/13 (%)

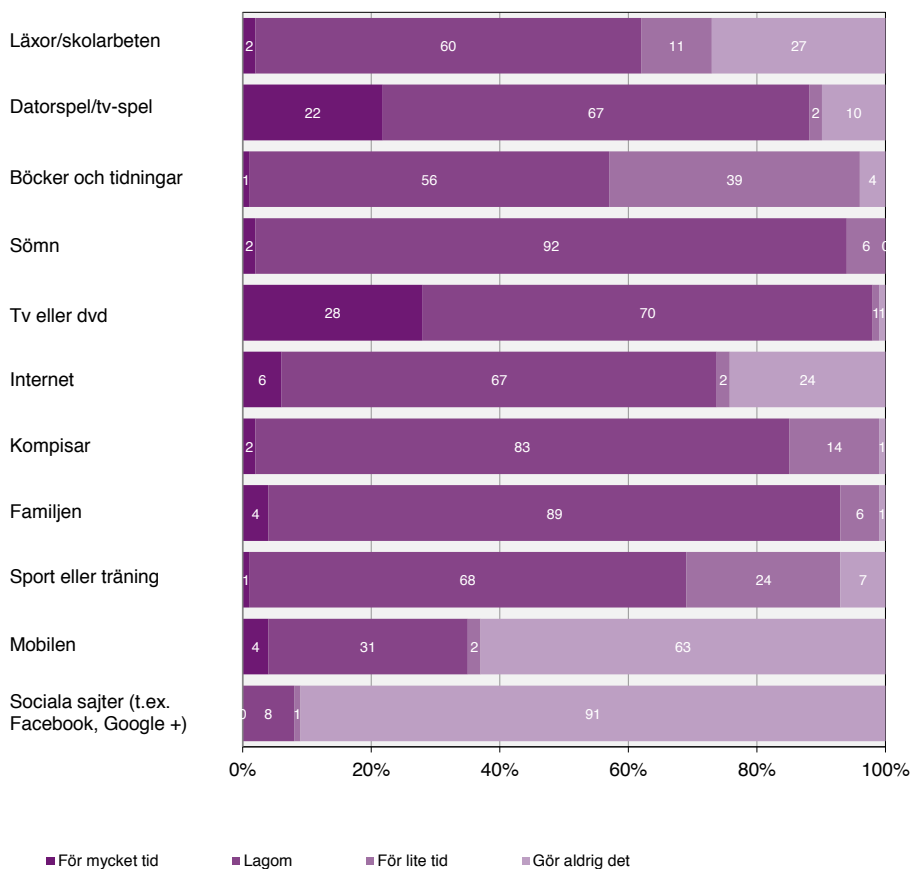

Med undantag för tvååringarna är det en markant skillnad mellan 2010 och 2012/13 – en betydligt större andel föräldrar anser sig bättre informerade idag.

35. Om du saknar information och vägledning när det gäller barns ungas medieanvändning, ge exempel på vad du saknar.

Det är alltför få som angett några exempel på detta för att få ett statistiskt rättvisande underlag. Man kan dock konstatera att fåtalet svarande efterlyser rekommendationer om vilka medieinnehåll som är lämpliga för barn samt rekommendationer om tidsgränser för medieanvändning.

36. Tycker du att barnet ägnar för mycket tid, lagom med tid eller för lite tid åt...? (endast 5–8 år)

Observera att frågan endast ställdes till föräldrar till 5–8. Det man främst anser att barnet ägnar för mycket tid åt är tv/dvd och datorspel/tv-spel. Det man anser att barnet ägnar för lite tid åt är främst böcker och tidningar följt av sport eller träning. Den enda tydliga skillnaden mellan könen är att föräldrar till pojkar i högre grad (27 %) anser att de ägnar för mycket tid åt datorspel/tv-spel än vad föräldrar till flickor gör (16 %). Detta torde bero på att pojkar spelar mer än flickor.

Frågan ställdes inte 2010.

Bilaga 1.

Bortfall, signifikans, åldersintervall och kalibreringsvikter

Som konstaterats är svarsfrekvensen i föreliggande rapport förhållandevis låg, 42,3 % för föräldrar till 0–4 år och 43,7 % för föräldrar till 5–8 år. En låg svarsfrekvens medför en ökad risk för bortfallsfel – att de individer som besvarat frågeformulären skiljer sig från dem som inte gjort det så att resultaten av undersökningen blir missvisande för hela urvalet. För att kompensera för detta har SCB kalkylerat kalibreringsvikter (se nedan). De låga svarsfrekvenserna innebär också att antalet respondenter är så få att få resultat är statistiskt signifikanta på 0,05-nivån. Signifikansnivån anger sannolikheten för att man av en slump skulle få det erhållna resultatet och 0,05 innebär att det är 95 % sannolikhet att resultaten inte påverkats av slumpen. I föreliggande rapport är det strängt taget endast de iakttagelser som rör skillnaderna mellan de två yngsta åldersgrupperna som uppnår denna signifikansnivå (t.ex. hur mycket man ser på tv eller spelar datorspel/tv-spel). De stora skillnaderna beror främst på att barn i 0–1-årsåldern gör väldigt lite av det vi frågat om. De flesta övriga resultat uppnår alltså inte denna signifikansnivå och är således inte vad man i dagligt tal brukar kalla statistiskt säkerställda.

Den tidigare kommittén Medierådet använde sig i Småungar & medier 2010 av överlappande åldersgrupper, 2–5 år och 5–9 år. Anledningen är att man betraktade de respondenter som fyllde år under den tid datainsamlingen pågick som ett år äldre än de som fyllde senare på året. En fyraåring som fyllde fem innan enkätinsamlingen var avslutad betraktades således som en femåring i tidigare material. Då insamlingen 2010 varit åldersmässigt snedfördelad har vi i denna datainsamling valt ut åldersgrupperna utifrån hur mycket respondenterna fyller under året – som ömsesidigt uteslutande kategorier.

På grund av det ovanstående och för att 2012/13 års enkäter har utformats för att kunna jämföra resultaten med de datainsamlingar som genomförts av de norska och finska motsvarigheterna till Statens medieråd har åldersintervallen ändrats till nuvarande 2–4 år och 5–8 år. Detta innebär att åldersintervallen från tidigare undersökningar inte är fullt jämförbara mellan de olika datainsamlingarna. Man kan dock jämföra genomsnittsåldern mellan de olika grupperna.

Åldersintervall och genomsnittsålder för datainsamlingarna 2010–2012/13

2010	2012/13
2–5 (M=3,8 år)	2–4 (M=3,08 år)
5–9 (M=7,32 år)	5–8 (M=6,56 år)
9–12 (M=10,31 år)	9–12 (M=10,50 år)
12–16 (M=13,9 år)	13–16 (M=14,50 år)

Jämförelsen visar att medelåldern för de två lägsta åldersgrupperna är något högre i datainsamlingen 2010 (dessa åldersintervall finns inte med i tidigare insamlingar) än 2012/2013. Eftersom medieanvändningen generellt ökar med ålder innebär det att siffrorna för 2012/13 vid en jämförelse med 2010 kan vara något i underkant om man jämför hela åldersintervallen.

Då de åldersintervall vi valt att presentera data för skiljer sig mellan 2010 och 2012/13 har vi därför valt att i möjligaste mån inte jämföra intervall, utan varje ålder för sig: 4-åringar 2010 jämförs med 4-åringar 2012/13 etc. Detta medför dock ett annat problem. När man på detta sätt analyserar åldrarna 0–8 uppdelat på enskilda årskullar blir antalet individer i varje enskild grupp lägre än 100, vilket ger lägre statistisk signifikans och därmed också en större risk för slumpmässiga mätfel. Att jämföra hela åldersintervallen sammanslagna, t.ex. alla 2–5 från 2010 med alla 2–4 från 2012/13, blir dock mer missvisande, varför vi valt att redovisa jämförelser över tid i form av enskilda årskullar.

SCB har också kalkylerat kalibreringsvikter för varje respondent. Vid bortfall kan det vara så att vissa grupper av urvalet svarar i större utsträckning än övriga, t.ex. kan kvinnor svara i högre grad än män eller lågutbildade föräldrar mindre än de högutbildade. Om de grupper som svarat i högre grad har en annan fördelning på undersökningsvariablerna än övriga kan detta ha en snedvridande effekt på resultatet. För att kompensera för detta har kalibreringsvikter använts. Kalibreringsvikterna har dock inte använts vid jämförelser med Ungar & medier 2010 då den äldre datainsamlingen saknade sådana.

Ytterligare information om datainsamlingen finns på www.statensmedierad.se/ungarochmedier.

ISSN 2001-6840
Grafisk form: John Eyre

Statens medieråd

Box 27204 102 53 Stockholm Besöksadress: Borgvägen 1, pl 5

Tel: +46(0)8 665 14 60 Fax: +46(0)8 21 01 78

www.statensmedierad.se registrator@statensmedierad.se